

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ**

Кафедра економіки та соціальних дисциплін

ПОГОДЖЕНО:
Начальник кафедри,
доктор економічних наук, професор
Гончаренко О.Г.
«___»_____202_ р.

**СИЛАБУС
навчального курсу «Міжнародна економіка»
для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальність 051 «Економіка»
форма навчання: денна**

РОЗРОБНИК:
Викладач кафедри,
Поцелуйко І.В. _____

ЗАТВЕРДЖЕНО:
на засіданні кафедри економіки та
соціальних дисциплін
Протокол № __ від «__»_____20__ р.

Кредити та кількість годин: 4 кредити ECTS; години: 20 лекційних, 24 семінарських та 46 самостійна робота.

Чернігів – 202_

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ**

Кафедра економіки та соціальних дисциплін

СИЛАБУС

**навчального курсу «Міжнародна економіка»
для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальність 051 «Економіка»
форма навчання: денна**

Кредити та кількість годин: 3 кредити ECTS; години: 20 лекційних, 24 семінарських та 46 самостійна робота.

Чернігів – 202_

Анотація курсу

Сучасний світ інтенсивно об'єднується (глобалізується) в усіх секторах економіки держав світу. Міжнародна економіка – це складна система з традиційними і новітніми (світові міста, техно-парки, віртуальні підприємства та т. д.) структурами і відносинами між ними. Сучасний етап розвитку міжнародної економіки, який найчастіше номінується як «глобалізація», характеризується уточненням теоретичних концепцій, наростанням протиріч, появою нових загальнолюдських проблем, посиленням взаємозалежності всіх учасників світової економічної системи. Цьому сприяють такі потужні процеси, як глобалізація світової економіки, інтернаціоналізація господарського життя і діяльності підприємств, зростання кількості інтеграційних об'єднань, поява нових типів міжнародного поділу праці в новій конструкції та мозаїці світу. Багато понять отримують нові сенси, паралельно до процесів інтеграції розгортаються процеси фрагментації та локалізації, світовий ринок послуг домінує над ринком товарів.

Як зорієнтуватися в цій складній, швидко мінливій ситуації, правильно інтерпретувати процеси, що відбуваються в економічному та політичному просторах і прийняти вірне рішення в такому ситуації? Саме пошуки відповіді на це питання й усвідомлення зростання ролі міжнародних економічних відносин актуалізують вивчення «Міжнародної економіки» як навчальної дисципліни.

«Міжнародна економіка» є дисципліною, засвоєння основних тем курсу повинно надати вам ґрунтовних знань щодо міжнародних економічних відносин, форм, методів і основного інструментарію міжнародної економічної діяльності, практики здійснення міжнародної діяльності та проходження процесів, що вивчаються, в Україні. Актуальність і цікавість для вас курсу визначається сучасними умовами розвитку міжнародної економіки, необхідністю інтеграції України як самостійної держави в світове господарство а тому основна увага буде приділена сучасним тенденціям розвитку міжнародної економіки, конкретним формам міжнародних економічних відносин, розвитку міжнародного економічного співробітництва, проблемам міжнародної економічної інтеграції та участі України в цих процесах.

Отже, в рамках даного курсу ми разом розглянемо достатній об'єм інформації, який дозволить:

- ✓ зрозуміти що включає в себе міжнародна економіка як концепт і наука;
- ✓ простежити момент виникнення і генезу світового господарства та міжнародної економіки;
- ✓ проаналізувати теоретичні аспекти інтернаціоналізації та інтеграції;
- ✓ розібратися в процесі глобалізації світової економіки;
- ✓ визначити специфіку міжнародної торгівлі на новітньому етапі розвитку;

- ✓ розглянути суть міжнародного руху капіталу;
- ✓ охарактеризувати сучасну світову валютну систему;
- ✓ зорієнтуватися щодо понять «платіжний баланс» і «міжнародні розрахунки»;
- ✓ оцінити проходження міжнародного руху технологій;
- ✓ прослідкувати шляхи розгортання міжнародної міграції робочої сили;
- ✓ обговорити основні галузі світової економіки;
- ✓ ознайомитись з найбільш значимими міжнародними економічними організаціями;
- ✓ простежити напрямки та форми міжнародної економічної інтеграції;
- ✓ з'ясувати шляхи та форми регулювання міжнародної торгівлі та міжнародного руху чинників виробництва;
- ✓ ознайомитись з прогностичними оцінками розвитку світового господарства та основними моделями світогосподарських процесів.

Організація навчання
Тематичний план

№ теми	Назви розділів і тем	Кількість годин									
		Денна форма					Заочна форма				
		Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
			Л	СЗ	ПЗ	СР		Л	СЗ	ПЗ	СР
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ЇЇ МІСЦЕ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНИХ НАУК										
1.	Міжнародна економіка як наука	6	2	2		2					
2.	Виникнення і генеза світового господарства	8	2	2		4					
3.	Теоретичні аспекти інтернаціоналізації та інтеграції	8	2	2		4					
4.	Глобалізація світової економіки	8	2	2		4					
	Всього за розділ 1	30	8	8		14					
	Розділ 2. МІЖНАРОДНА МІКРОЕКОНОМІКА										
5.	Міжнародна торгівля	5	2	2		1					
6.	Міжнародний рух капіталу	5	2	2		1					
7.	Світова валютна система	5	2	2		1					
8.	Платіжний баланс і міжнародні розрахунки	5	2	2		1					

9.	Міжнародний рух технологій	5	2	2		1					
10.	Міжнародна міграція робочої сили	5	2	2		1					
	Всього за розділ 2	30	12	12		6					
Розділ 3. НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА ТА СВІТОГОСПОДАРСЬКА СИСТЕМА											
11.	Галузі світової економіки	10	2	2		6					
12.	Міжнародні економічні організації	10	2	2		6					
13.	Міжнародна економічна інтеграція	10	2	2		6					
	Всього за розділ 3	30	6	6		18					
Розділ 4. РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ МІКРО- ТА МАКРОЕКОНОМІКИ											
14.	Регулювання міжнародної торгівлі та міжнародного руху чинників виробництва	14	2	2		10					
15.	Прогностичні оцінки розвитку світового господарства. Моделювання світогосподарських процесів.	16	2	2		12					
	Всього за розділ 4	30	4	4	-	22					
	Усього годин	120	30	30	-	60					

Завдання до семінарів та практичних занять

Семінарські заняття

Готуючись до семінарського заняття Ви маєте підготувати конспект питань, що містяться в плані відповідної теми. Наявність конспекту всіх (!) питань та ваша присутність на занятті є запорукою успішної роботи та отримання балів (їх кількість залежить від вашої активності та якості підготовки). Відсутність конспекту або неповний конспект, навіть за умови вашої присутності на семінарі, оцінюється в 0 балів.

Плани семінарських занять

ТЕМА 1. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА ЯК НАУКА (2 год.)

План.

1. Міжнародна економіка: предмет та завдання курсу.
2. Міжнародна економічна система: сутність та структура.

3. Міжнародна економічна діяльність.
4. Міжнародні економічні відносини та основні їх форми.
5. Рівні міжнародних економічних відносин.
6. Основні суб'єкти міжнародних економічних відносин. Принципи взаємодії суб'єктів міжнародної економіки.
7. Методологія та методика аналізу і оцінки середовища міжнародної економічної діяльності.

Рекомендовані до теми джерела

основні

- 1) Горбач Л.М., Плотніков О.В. Міжнародні економічні відносини: підручник. Київ, Кондор, 2015. 266 с.
- 2) Дахно І.І. Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібн. / за ред. І. І. Дахна. Київ, Центр учб. літ-ри, 2018. 355 с.
- 3) Дахно І.І. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, МАУП, 2016. 248 с.
- 4) Дахно І.І., Бовтрук Ю.А. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, МАУП, 2012. 216 с.
- 5) Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Ржепішевський К.І. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2014. 676 с.
- 6) Козик В.В., Панкова Л.А. Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. 9-те вид., стер. Київ, Знання, 2013. 469 с.
- 7) Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: навч. посібн. / Т.В. Шталь [та ін.]. Харків, Вид-во «Форт», 2015. 364 с.
- 8) Міжнародна економіка: термінологічний словник / А.О. Старостіна, О.Л. Канищенко, О.Ю. Кузьома та ін. / За заг. ред. А.О. Старостіної. Київ, НВП «Інтерсервіс», 2017. 250 с.
- 9) Міжнародні економічні відносини: підручник / За ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль. Харків, ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 602 с.
- 10) Міжнародні економічні відносини: підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. Київ, Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 612 с.
- 11) Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібн. / Т.О. Зінчук, О.Д. Ковальчук, Н.М. Куцмус [та ін]; за ред. Т.О. Зінчук. Київ, Центр учб. літ-ри. 2017. 512 с.
- 12) Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. Одеса, ТОВ «ПЛУТОН», 2016. 352 с.
- 13) Міжнародна економіка: підручник / За ред. В.М. Тарасевича. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 224 с.
- 14) Одягайло Б.М. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, Знання, 2016. 407 с.
- 15) Передрій О.С. Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 247 с.

- 16) Семенов Г.А., Панкова М.О., Семенов А.Г. Міжнародні економічні відносини: аналіз стану, реалії та проблеми: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 232 с.

додаткові

- 1) Дзигаленко І.С., Набок І.І. Стан та тенденції розвитку сучасної світової економіки. *Глобальні та національні проблеми економіки*, 2017, Вип. 16. С. 48-51.
- 2) Киссинджер Г. Мировой порядок. М.: Изд-во АСТ, 2015. 512 с.
- 3) Колодко Г. Куда идет мир: политическая экономия будущего. М.: Магистр, 2014. 528 с.
- 4) Чучулина Е.В. Мировая экономика и международные экономические отношения: учебн.пособие. Изд. 2-е, доп. и перераб. Пермь, ПГНИУ, 2020. 171 с.

ТЕМА 2. ВИНИКНЕННЯ І ГЕНЕЗА СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА та МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ (2 год.)

План.

1. Основні етапи формування світового господарства: світовий ринок, світове господарство, міжнародна економіка.
2. Періоди формування, передумови, сутність і характерні ознаки міжнародної економіки формування міжнародної економічної системи.
3. Якісний і кількісний аспекти розвитку світового господарства і міжнародної економіки.
4. Основні суб'єкти міжнародної економічної системи.
5. Групування країн світу в системі світового господарства та показники рівня економічного розвитку.

Рекомендовані до теми джерела

основні

- 1) Горбач Л.М., Плотніков О.В. Міжнародні економічні відносини: підручник. Київ, Кондор, 2015. 266 с.
- 2) Дахно І.І. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, МАУП, 2016. 248 с.
- 3) Дахно І.І., Бовтрук Ю.А. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, МАУП, 2012. 216 с.
- 4) Гражевська Н.І. Еволюція сучасних економічних систем. Київ, Знання, 2011. 286 с.
- 5) Гражевська Н.І. Економічні системи епохи глобальних змін. Київ, Знання, 2008. 431 с.
- 6) Дахно І.І. Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібн. / за ред. І.І. Дахна. Київ, Центр учб. літ-ри, 2018. 355 с.
- 7) Дахно І.І. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, МАУП, 2016. 248 с.

- 8) Дахно І.І., Бовтрук Ю.А. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, МАУП, 2012. 216 с.
- 9) Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Ржепішевський К.І. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2014. 676 с.
- 10) Козак Ю.Г. Світова економіка: навч. посібн. / за ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, Н.С. Логвінової. Київ, Центр учб. літ-ри, 2010. 328 с.
- 11) Козик В.В., Панкова Л.А. Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. 9-те вид., стер. Київ, Знання, 2013. 469 с.
- 12) Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: навч. посібн. / Т.В. Шталь [та ін.]. Харків, Вид-во «Форт», 2015. 364 с.
- 13) Міжнародна економіка: термінологічний словник / А.О. Старостіна, О.Л. Каніщенко, О.Ю. Кузьома та ін. / За заг. ред. А.О. Старостіної. Київ, НВП «Інтерсервіс», 2017. 250 с.
- 14) Міжнародні економічні відносини: підручник / За ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль. Харків, ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 602 с.
- 15) Міжнародні економічні відносини: підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. Київ, Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 612 с.
- 16) Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібн. / Т.О. Зінчук, О.Д. Ковальчук, Н.М. Куцмус [та ін]; за ред. Т.О. Зінчук. Київ, Центр учб. літ-ри. 2017. 512 с.
- 17) Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. Одеса, ТОВ «ПЛУТОН», 2016. 352 с.
- 18) Міжнародна економіка: підручник / За ред. В.М. Тарасевича. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 224 с.
- 19) Одягайло Б.М. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, Знання, 2016. 407 с.
- 20) Передрій О.С. Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 247 с.
- 21) Семенов Г.А., Панкова М.О., Семенов А.Г. Міжнародні економічні відносини: аналіз стану, реалії та проблеми: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 232 с.

додаткові

- 1) Ломач Л.А. Этапы развития и противоречия мирового хозяйства. *Локус: люди, общество, культуры, смыслы*, 2010, № 2. С. 71-82.
- 2) Киссинджер Г. Мировой порядок. Москва, Изд-во АСТ, 2015. 512 с.
- 3) Колодко Г. Куда идет мир: политическая экономия будущего. Москва, Магистр, 2014. 528 с.

Тема 3. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ТА ІНТЕГРАЦІЇ (2 год.).

План.

1. Інтернаціоналізація виробництва: сутність та етапи.
2. Історія процесу економічної інтернаціоналізації.
3. Міжнародна спеціалізація виробництва: сутність, напрями, основні риси й сучасні можливості. Міжнародний поділ праці.
4. Міжнародна кооперація виробництва: сутність та сучасні форми.
5. Теоретичні концепції міжнародної економічної інтеграції.
6. Форми та етапи розвитку міжнародної інтеграції.
7. Ефекти міжнародної інтеграції.
8. Сучасні тенденції розвитку міжнародних інтеграційних процесів.

Рекомендована джерела до теми

Основні

- 1) Горбач Л.М., Плотніков О.В. Міжнародні економічні відносини: підручник. Київ, Кондор, 2015. 266 с.
- 2) Дахно І.І. Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посіб. / за ред. І.І. Дахна. Київ, Центр учб. літ-ри, 2018. 355 с.
- 3) Дахно І.І. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, МАУП, 2016. 248 с.
- 4) Дахно І.І., Бовтрук Ю.А. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, МАУП, 2012. 216 с.
- 5) Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Ржепішевський К.І. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2014. 676 с.
- 6) Козик В.В., Панкова Л.А. Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. 9-те вид., стер. Київ, Знання, 2013. 469 с.
- 7) Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: навч. посібник / Т.В. Шталь [та ін.]. Харків, Вид-во «Форт», 2015. 364 с.
- 8) Міжнародна економіка: термінологічний словник / А.О. Старостіна, О.Л. Канищенко, О.Ю. Кузьома та ін. / За заг. ред. А.О. Старостіної. Київ, НВП «Інтерсервіс», 2017. 250 с.
- 9) Міжнародні економічні відносини: підручник / За ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль. Харків, ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 602 с.
- 10) Міжнародні економічні відносини: підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. Київ, Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 612 с.
- 11) Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібн. / Т.О. Зінчук, О.Д. Ковальчук, Н.М. Куцмус [та ін]; за ред. Т.О. Зінчук. Київ, Центр учб. літ-ри. 2017. 512 с.
- 12) Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. Одеса, ТОВ «ПЛУТОН», 2016. 352 с.
- 13) Міжнародна економіка: підручник / За ред. В. М. Тарасевича. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 224 с.
- 14) Одягайло Б.М. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, Знання, 2016. 407 с.

- 15) Передрій О.С. Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 247 с.
- 16) Семенов Г.А., Панкова М.О., Семенов А.Г. Міжнародні економічні відносини: аналіз стану, реалії та проблеми: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 232 с.

додаткові

- 1) Данильченко А.В. Теории интернационализации предпринимательства: становление и развитие. Минск, НИО, 1997. 135 с.
- 2) Европейская интеграция: учебник / Под ред. О.В. Буториной. Москва, Издательский дом «Деловая литература», 2011. 720 с.
- 3) Европейский союз в глобальном экономическом управлении. Отв. ред. М.В. Стрежнева. Москва, ИМЭМО РАН, 2017. 255 с.
- 4) Климовец О.В. Интернационализация и транснационализация факторов производства объективная основа развития мировой экономики. *Экономические науки*, 2009, № 7(56). С.349-352.
- 5) Мантусов В.Б. Международная экономическая интеграция в современных мирохозяйственных отношениях. М.: Юнити-Дана, 2011. 62 с.
- 6) Международная экономическая интеграция / Под ред. Н.Н. Ливенцева. Москва, Экономистъ, 2006. 430 с.
- 7) Мироненко Н.С. Введение в географию мирового хозяйства. Международное разделение труда. Москва, Аспект Пресс, 2006. 239 с.
- 8) Мичурина О.Ю. Место и роль интеграционных процессов в мировой экономике. *Вестник Астраханского государственного технического университета. Серия: Экономика*, 2010, № 2. С. 7-17.
- 9) Онищенко В. Методологічний дискурс міжнародного економічного партнерства. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*, 2018, № 5. С. 19-31.
- 10) Пасько С.Н. Современные формы интеграционных процессов в условиях нестабильности мировой экономики. *Политематический сетевой электронный научный журнал Кубанского государственного аграрного университета*, 2014, № 102. С. 757-786.
- 11) Поляков Р.К. Интернационализация производства: основа экономической системы мирового хозяйства. *Известия КГТУ: научн. журнал*, 2015, № 39. – URL : https://klgtu.ru/upload/science/magazine/news_kstu/2015_39/polyakov.pdf.
- 12) Рыбина З.В. Интеграционные объединения. *Рыбина З.В. Мировая экономика: учебное пособие*. Москва ; Берлин : Директ-Медиа, 2017. С.82-116.
- 13) Сафиуллина Р.Н. Процессы интернационализации и глобализации мирохозяйственной жизни на современном этапе развития мировой экономики: сущность и их последствия. *Вестник экономики, права и социологии*, 2016, № 4. С. 89-92.

- 14) Экономика Европейского союза: учебник / Под ред. Р.К. Щенина. Москва, Кнорус, 2012. 560 с.

ТЕМА 4. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ (2 год.).

План.

1. Глобалізація як закономірний процес розвитку світової економіки.
2. Теорія глобалізації економіки.
3. Суперечності глобалізації, її моделі та соціально-економічні наслідки.
4. Вплив глобалізації на конкурентоспроможність та безпеку національних економік.
5. Сутність і проблеми інституційно-організаційного впорядкування глобальної економіки.
6. Трансформація ролі та функцій держави в глобальній економіці.
7. Сутність, передумови та форми міжнародної координації економічної політики.

Рекомендовані джерела до теми

основні

- 1) Білорус О. Г. Економічна глобалістика. Світ-система глобалізму: монографія. Київ, Ун-т «Україна», 2016. 533 с.
- 2) Бочан І.О., Михасюк І.Р. Глобальна економіка: підручник. Київ, Знання, 2007. 403 с.
- 3) GLOBAL INNOVATION INDEX 2019. Creating Healthy Lives – The Future of Medical Innovation / Cornell University, INSEAD, and WIPO. 2019. 451 p. – URL : https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2019.pdf
- 4) GLOBAL INNOVATION INDEX 2020. Who Will Finance Innovation? 2020. 448 p. – URL : https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2020.pdf
- 5) Гражевська Н.І. Еволюція сучасних економічних систем. Київ, Знання, 2011. 286 с.
- 6) Гражевська Н.І. Економічні системи епохи глобальних змін. Київ, Знання, 2008. 431 с.
- 7) Козак Ю.Г. Світова економіка: навч. посібн. / за ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, Н.С. Логвінової. Київ, Центр учб. літ-ри, 2010. 328 с.
- 8) Куцик П.О. Глобальна економіка: принципи, становлення, функціонування, регулювання та розвитку: монографія. Львів, Видавництво ЛКА, 2015. 594 с.
- 9) Решетило В.П. Глобальна економіка: навч. посібн. Харків, ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2018. 167 с.
- 10) Рокоча В.В., Одягайло Б.М., Терехов В.І. Глобальна економіка та глобальні стратегії українського бізнесу (антикризовий аспект): навч. посібн. Київ, Університет економіки та права «КРОК», 2017. 352 с.

- 11) Соколенко С.И. Глобальне рынки ХХІ века: перспективи України. Киев, Логос, 1998. 568 с.
- 12) Філіпенко А.С. Глобальні форми економічного розвитку: історія і сучасність. Київ, Знання, 2007. 670 с.
- 13) Топчієв О.Г. Основи суспільної географії: навч.посібн. Одеса: Астропринт, 2001. 560 с.

ДОДАТКОВІ

- 1) Аджемоглу Д., Робінсон Дж. Чому нації занепадають. Київ: Наш формат, 2017, 440 с.
- 2) Артёмова Т.І. Глобальне економічне лідерство у контексті ціннісного аналізу. *Економіка України*, 2017, № 5-6. С. 123-135.
- 3) Артёмова Т. Європейські цінності: традиційний концепт в епоху глобальних ринкових трансформацій. *Економічна теорія*, 2017, № 4. С. 5-31.
- 4) Лагутін В. Цивілізаційні та інституційні фактори глобальних економічних трансформацій ХХІ ст. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*, 2019. № 2. С.5-19.
- 5) Исакова Н.Ю., Юзвович Л.И. Глобализация экономики как движущий процесс интеграции капитала мировых финансовых рынков. *Финансы и кредит*, 2012, № 43 (523). С. 14-21.
- 6) Фрідман М. Капіталізм і свобода / М. Фрідман, Р. Фрідман; пер. з англ. Н. Рогачевська. К.: Наш формат, 2017.-216 с.
- 7) Харарі Ю.Н. 21 урок для 21 століття/Ювал Ной Харарі; пер. з англ. О. Дем'янчука. Київ: Форс Україна, 2018. 416 с.
- 8) Філіпенко А. Економічна глобалістика. Світ-система глобалізму. Фінанси України. 2017. № 1. С. 127-128.
- 9) The global transformations reader : an introduction to the globalization debate / Ed. by David Held and Anthony McGrew. 2nd ed. Cambridge, Polity Press, 2005. 620 p.

ТЕМА 5. МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ (2 год.).

План.

1. Суть, види та показники світової торгівлі.
2. Динаміка та тенденції світової зовнішньої торгівлі.
3. Типи зовнішньоторговельної політики держав.
4. Економічні наслідки протекціоністської політики.
5. Державне регулювання міжнародної торгівлі.
6. Класифікація інструментів міжнародної торгівлі:
  - а) митно-тарифні інструменти регулювання;
  - б) нетарифні інструменти регулювання.
7. Суть та класифікація послуг .Особливості міжнародної торгівлі послугами.

8. Способи здійснення міжнародних операцій у сфері послуг.
9. Плюси та мінуси розвитку сфери послуг.

Рекомендовані джерела до теми

основні

- 1) Банківська система: підручник / М.І. Крупка, Є.М. Андрущак, Н.Г. Пайтра та ін.; за ред. М.І. Крупки. Львів, ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 556 с.
- 2) Вовчак О.Д. Гроші та кредит: навч. посібн. / О.Д. Вовчак, І.Є. Бучко, З.Р. Костак. Київ, Центр учб. літ-ри, 2019. 424 с.
- 3) Горбач Л.М., Плотніков О.В. Міжнародні економічні відносини: підручник. Київ, Кондор, 2015. 266 с.
- 4) Гроші та кредит : підручник / О.В. Дзюблюк, Б.П. Адамик, Г.Р. Балянт [та ін.]; за ред. О. В. Дзюблюка. Тернопіль, ТНЕУ, 2018. 892 с.
- 5) Дахно І.І. Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібн. / за ред. І. І. Дахна. Київ, Центр учб. літ-ри, 2018. 355 с.
- 6) Дахно І.І. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, МАУП, 2016. 248 с.
- 7) Дахно І.І., Бовтрук Ю.А. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, МАУП, 2012. 216 с.
- 8) Коваленко Д.І. Гроші та кредит: теорія і практика: навч. посібн. 3-е вид. Київ, Центр учб. літ-ри, 2019. 352 с.
- 9) Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Ржепішевський К.І. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2014. 676 с.
- 10) Козик В.В., Панкова Л.А. Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. 9-те вид., стер. Київ, Знання, 2013. 469 с.
- 11) Косова Т.Д. Аналіз банківської діяльності: навч. посібн. Київ, Центр учб. літ-ри, 2018. 486 с.
- 12) Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: навч. посібн. / Т.В. Шталь [та ін.]. Харків, Вид-во «Форт», 2015. 364 с.
- 13) Міжнародна економіка: термінологічний словник / А.О. Старостіна, О.Л. Каніщенко, О.Ю. Кузьома та ін. / За заг. ред. А.О. Старостіної. Київ, НВП «Інтерсервіс», 2017. 250 с.
- 14) Міжнародні економічні відносини: підручник / За ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль. Харків, ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 602 с.
- 15) Міжнародні економічні відносини: підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. Київ, Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 612 с.
- 16) Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібн. / Т.О. Зінчук, О.Д. Ковальчук, Н.М. Куцмус [та ін]; за ред. Т.О. Зінчук. Київ, Центр учб. літ-ри. 2017. 512 с.
- 17) Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. Одеса, ТОВ «ПЛУТОН», 2016. 352 с.
- 18) Міжнародна економіка: підручник / За ред. В.М. Тарасевича. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 224 с.

- 19) Одягайло Б.М. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, Знання, 2016. 407 с.
- 20) Передрій О.С. Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 247 с.
- 21) Семенов Г.А., Панкова М.О., Семенов А.Г. Міжнародні економічні відносини: аналіз стану, реалії та проблеми: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 232 с.
- 22) Тимохова Г.Б. Фінанси, гроші та кредит: навч. посібн. Київ, Кондор, 2019. 592 с.

додаткові

- 1) Всемирная торговая организация и национальные экономические интересы. Отв. ред. и рук. авт. кол. чл.-корр. РАН И.С. Королев. Москва, Наука, 2003. 328 с.
- 2) Голинський Ю.О. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності та його удосконалення. *Молодий вчений*, 2018, № 10 (2). С. 749-752. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_10%282%29__82.pdf
- 3) Государство и рынок. Американская модель / Под ред. М.А. Портного. Москва, «АНКИЛ», 2000. 258 с.
- 4) Дюмулен И.И. Всемирная торговая организация. Экономика, политика, право. 3-е изд., доп. Москва, Всерос. акад. внеш. торговли, 2012. 359 с.
- 5) Дюмулен И.И. Международная торговля. Тарифное и нетарифное регулирование: учебник. Москва, ВАВТ, 2009. 527 с.
- 6) Зенкин И.В., Якубова Н.Г. ВТО в схемах и тестах: метод. пособие по изучению права ВТО. Москва, Междунар. отношения, 2015. 159 с.
- 7) Корочкин А.Ю. Право Всемирной торговой организации: основные положения, практика применения и перспективы развития. Минск, Колорград, 2016. 353 с.
- 8) Минкова К. В. Международная многосторонняя торговля: от античности до ВТО. Санкт-Петербург, Изд-во С.-Петербур. ун-та, 2006. 311 с.
- 9) Михневич С.И. 115 вопросов о многосторонней торговой системе ГАТТ/ВТО: справ. пособие. Минск, Белсэнс, 2009. 71 с.
- 10) Роль Всемирной торговой организации в глобальном управлении: сб. ст.: пер. с англ. / под ред. Г. П. Сэмпсона. Москва, Весь мир, 2004. 296 с.
- 11) Портанский А.П. Многосторонняя торговая система и перспективы ее реформирования. Москва, ИМЭМО РАН, 2015. 151 с.
- 12) Система світової торгівлі ГАТТ/СОТ в документах: зб. / уклад. та наук. ред.: С. Г. Осика [та ін.]; Укр. акад. зовніш. торгівлі. Київ, УАЗТ, 2000. 596 с.
- 13) Annual report, 2019 / World Trade Organization. Geneva, WTO Secretariat, 2019. 190 p. – URL: https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/anrep19_e.pdf

- 14) Annual report, 2020 / World Trade Organization. Geneva, WTO Secretariat, 2020. 186 p. – URL: https://www.wto.org/english/res_e/publications_e/anrep20_e.htm
- 15) World trade report. Government policies to promote innovation in the digital age. Geneva, WTO Secretariat, 2020, 208 p. – URL: https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/wtr20_e/wtr20_e.pdf

ТЕМА 6. МІЖНАРОДНИЙ РУХ КАПІТАЛУ (2 год.).

План.

1. Сутність, причини і форми міжнародного руху капіталу
2. Сучасні тенденції та наслідки міжнародного руху капіталу. Роль ТНК в міжнародному русі капіталу.
3. Прямі іноземні інвестиції.
4. Міжнародні портфельні інвестиції.
5. Міжнародний ринок та рух позикового капіталу.
6. Державне і міждержавне регулювання руху капіталу.
7. Стан та проблеми іноземного інвестування в Україні.

Рекомендовані джерела до теми

основні

- 1) Горбач Л.М., Плотніков О.В. Міжнародні економічні відносини: підручник. Київ, Кондор, 2015. 266 с.
- 2) Дахно І.І. Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібн. / за ред. І. І. Дахна. Київ, Центр учб. літ-ри, 2018. 355 с.
- 3) Дахно І.І. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, МАУП, 2016. 248 с.
- 4) Дахно І.І., Бовтрук Ю.А. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, МАУП, 2012. 216 с.
- 5) Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Ржепішевський К.І. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2014. 676 с.
- 6) Козик В.В., Панкова Л.А. Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. 9-те вид., стер. Київ, Знання, 2013. 469 с.
- 7) Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: навч. посібн. / Т.В. Шталь [та ін.]. Харків, Вид-во «Форт», 2015. 364 с.
- 8) Міжнародна економіка: термінологічний словник / А.О. Старостіна, О.Л. Канищенко, О.Ю. Кузьома та ін. / За заг. ред. А.О. Старостіної. Київ, НВП «Інтерсервіс», 2017. 250 с.
- 9) Міжнародні економічні відносини: підручник / За ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль. Харків, ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 602 с.
- 10) Міжнародні економічні відносини: підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. Київ, Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 612 с.
- 11) Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність:

- навч. посібн. / Т.О. Зінчук, О.Д. Ковальчук, Н.М. Куцмус [та ін]; за ред. Т.О. Зінчук. Київ, Центр учб. літ-ри. 2017. 512 с.
- 12) Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. Одеса, ТОВ «ПЛУТОН», 2016. 352 с.
  - 13) Міжнародна економіка: підручник / За ред. В.М. Тарасевича. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 224 с.
  - 14) Одягайло Б.М. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, Знання, 2016. 407 с.
  - 15) Передрій О.С. Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 247 с.
  - 16) Семенов Г.А., Панкова М.О., Семенов А.Г. Міжнародні економічні відносини: аналіз стану, реалії та проблеми: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 232 с.

додаткові

- 1) Бегентаев М.М., Титков А.А. Развитие мирового рынка капитала: вопросы теории и практики. *Наука и техника Казахстана*, 2010, № 4, С. 21-27.
- 2) Борисоглебская А.И. Возникновение международного рынка капитала. *Инновационная наука*, 2016, № 2-1 (14), С. 64-66.
- 3) Гужавина Л.М., Филиппов Д.И. О глобализации финансовых потоков на мировых рынках: теоретический аспект. *Проблемы экономики и юридической практики*, 2014, № 5. С. 244-248.
- 4) Гуржиева К.О. Классификация прямых иностранных инвестиций по способам ведения международной хозяйственной деятельности. *Политематический сетевой электронный научный журнал Кубанского государственного аграрного университета*, 2013, № 88. С. 39-55.
- 5) Еремина С.Л. Международный рынок капитала: понятие и структура. *Известия Томского политехнического университета. Инжиниринг георесурсов*, 2003, Vol. 306, №. 6. С. 116-121.
- 6) ИНКОТЕРМС 2010 г. Правила ИСС з використання термінів для внутрішньої та міжнародної торгівлі. Асоціація «ЗЕД», 2011, 268 с.
- 7) Ноздрев Ст.В. Основные характеристики международного финансового рынка. *Российский внешнеэкономический вестник*, 2013, № 12. С. 86-92.
- 8) Пікетті Т. Капітал у ХХІ столітті; пер. з англ. Н. Палій. Київ, Наш формат, 2016. 696 с.
- 9) Полякова Ю.В. Динаміка ринку золота у сучасних світогосподарських процесах. *Причорноморські економічні студії*, 2017. Вип. 13(2). С. 15-18.
- 10) Сото Де, Ернандо. Загадка капіталу .Чому капіталізм перемагає на Заході і ніде більше; пер.з англ. М. Климчук. Київ, Наш Формат, 2017. 232 с.
- 11) Столяр А.О. Міжнародний ринок капіталів як невід'ємний елемент світових фінансів. *Економічний часопис – ХХІ*, 2011, № 7-8. С.11-14.
- 12) Maurice Obstfeld. *Global Capital Markets: Integration, Crisis, and Growth*. Cambridge University Press, 2004. – 344 p.

ТЕМА 7. СВІТОВА ВАЛЮТНА СИСТЕМА (2 год.).

План.

1. Поняття валюти та її види. Резервні валюти.
2. Світова валютна система. Еволюція світової валютної системи.
3. Регіональні валютні системи. Європейська валютна система.
4. Валютний курс. Режим та фактори, що впливають на валютний курс.
5. Валютний паритет. Конвертування валют та його види.
6. Сутність, структура та функції світового валютного ринку.
7. Валютні операції та їх основні види. Основні центри торгівлі валютою.
8. Міжнародні валютно-фінансові організації та їх роль.

Рекомендовані джерела до теми основні

- 1) Горбач Л.М., Плотніков О.В. Міжнародні економічні відносини: підручник. Київ, Кондор, 2015. 266 с.
- 2) Васютинська Л.А. Міжнародні фінанси: навч. посібн. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2017. 310 с.
- 3) Дахно І.І. Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібн. / за ред. І. І. Дахна. Київ, Центр учб. літ-ри, 2018. 355 с.
- 4) Дахно І.І. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, МАУП, 2016. 248 с.
- 5) Дахно І.І., Бовтрук Ю.А. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, МАУП, 2012. 216 с.
- 6) Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Ржепішевський К.І. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2014. 676 с.
- 7) Козик В.В., Панкова Л.А. Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. 9-те вид., стер. Київ, Знання, 2013. 469 с.
- 8) Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: навч. посібн. / Т.В. Шталь [та ін.]. Харків, Вид-во «Форт», 2015. 364 с.
- 9) Міжнародна економіка: термінологічний словник / А.О. Старостіна, О.Л. Канищенко, О.Ю. Кузьома та ін. / За заг. ред. А.О. Старостіної. Київ, НВП «Інтерсервіс», 2017. 250 с.
- 10) Міжнародні економічні відносини: підручник / За ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль. Харків, ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 602 с.
- 11) Міжнародні економічні відносини: підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. Київ, Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 612 с.
- 12) Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібн. / Т.О. Зінчук, О.Д. Ковальчук, Н.М. Куцмус [та ін]; за ред. Т.О. Зінчук. Київ, Центр учб. літ-ри. 2017. 512 с.
- 13) Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. Одеса, ТОВ «ПЛУТОН»,

2016. 352 с.
- 14) Міжнародна економіка: підручник / За ред. В.М. Тарасевича. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 224 с.
  - 15) Одягайло Б.М. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, Знання, 2016. 407 с.
  - 16) Передрій О.С. Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 247 с.
  - 17) Семенов Г.А., Панкова М.О., Семенов А.Г. Міжнародні економічні відносини: аналіз стану, реалії та проблеми: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 232 с.

ДОДАТКОВІ

- 1) Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: підручник. 3-тє вид., стер. Київ, Т-во «Знання», КОО, 2001. 305 с.
- 2) Васечко В. К. Валютно-фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібн. Київ, Центр навч.літ-ри, 2004. 216 с.
- 3) Гальчинський А.С. Теорія грошей: навч. посіб. Київ, Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 411 с.
- 4) Гроші та кредит: підручник. 3-тє вид., перероб. і доп. / М.І. Савлук, А.М. Мороз, М.Ф. Пуховкіна та ін. ; За заг. ред. М. І. Савлука. Київ, КНЕУ, 2002. 598 с.
- 5) Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Гроші. Валюта. Валютні цінності: термінологічний словник. Львів, Бак, 2000. 184. с.
- 6) Петрашко Л.П. Валютні операції: навч. посібн. Київ, КНЕУ, 2001. 204 с.
- 7) ИНКОТЕРМС 2010 г. Правила ІСС з використання термінів для внутрішньої та міжнародної торгівлі. Асоціація «ЗЕД», 2011, 268 с.
- 8) Інформаційний лист Міжнародного Валютного Фонду. – URL: <https://www.imf.org/ru/About/Factsheets/IMF-at-a-Glance>.
- 9) Інформаційний лист Групи Світового Банку. – URL: <https://www.vsemirnyjbank.org/ru/who-we-are>.
- 10) Міжнародний банк реконструкції та розвитку. – URL: <https://www.vsemirnyjbank.org/ru/who-weare/ibrd>.
- 11) Михайлів З.В., Гаталяк З.П., Горбаль Н.І. Міжнародні кредитно-розрахункові відносини та валютні операції: навч. посіб. Львів, Вид-во Національного університету «Львівська політехніка», 2004. 244 с.
- 12) Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посібник / О.І. Береславська, О.М. Наконечний, М.Г. П'ясецька та ін. ; За заг. ред. М.І. Савлука. Київ, КНЕУ, 2002. 392 с.
- 13) Пруський О.С. Валютні операції: інтерпретація сутності, класифікація та тенденції розвитку. *Світ фінансів*, 2007, № 3(4). С. 35-42.
- 14) Регулярне видання МВФ з питань оцінки глобальних перспектив «Перспективи розвитку світової економіки». – URL: <https://www.imf.org/en/publications/we>.

- 15) Регулярне видання МВФ з питань оцінки фінансових ринків «Доповіді з питань глобальної фінансової стабільності». – URL: <https://www.imf.org/en/publications/gfsr>.
- 16) Регулярне видання МВФ з питань змін у сфері державних фінансів «Бюджетний вісник». – URL: <http://www.imf.org/external/ns/cs.aspx?id=262>.

ТЕМА 8. ПЛАТІЖНИЙ БАЛАНС І МІЖНАРОДНІ РОЗРАХУНКИ (2 год.).

План.

1. Сутність, типи, види та умови здійснення міжнародних розрахунків.
2. Форми міжнародних розрахунків та їх порівняльна характеристика.
3. Платіжний баланс: структура та методологія складання.
4. Ключові фактори впливу на платіжний баланс, інструменти та механізми регулювання макроекономічної рівноваги.
5. Платіжний баланс України: стан, структура та динаміка розвитку.

Рекомендовані джерела до теми

основні

- 1) Боринець С.Я. Теорія та практика світових фінансів. Київ, ВПЦ «Київський університет», 2016. 350 с.
- 2) Божидарнік Н.В. Валютні операції. Київ, ЦУЛ, 2013. 698 с.
- 3) Бурковська А.В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах: навч. посібн. Київ, ЦУЛ, 2014. 208 с.
- 4) Васютинська Л.А. Міжнародні фінанси: навч. посібн. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2017. 310 с.
- 5) Коваленко М.А., Малащук Д.В. Міжнародні фінанси. Практикум: навч. посібн. Київ, КНЕУ, 2012. 135 с.
- 6) Козак Ю.Г. Міжнародні фінанси. Київ, ЦУЛ, 2013. 388 с.
- 7) Козак Юрій Міжнародні фінанси: кредитно-модульний курс. Київ, Центр учб.літ-ри, 2020. 288 с.
- 8) Макогон Ю.В., Бударіна Н.О. Міжнародні фінанси: навч. посіб. Донецьк, ДонНУ, 2013. 411 с.
- 9) Макаренко М.І. Міжнародні фінанси: навч. посібн. Київ, ЦУЛ, 2019. 548 с.
- 10) Міжнародні фінанси: підручник. / Горбач Л.М., Плотніков О.В. Київ, Видавничий дім «Кондор», 2019. 528 с.
- 11) Міжнародна економіка: підручник / За ред. В.М. Тарасевича. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 224 с.
- 12) Одягайло Б.М. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, Знання, 2016. 407 с.
- 13) Передрій О.С. Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 247 с.

- 14) Семенов Г.А., Панкова М.О., Семенов А.Г. Міжнародні економічні відносини: аналіз стану, реалії та проблеми: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 232 с.
- 15) Фінанси (державні, корпоративні, міжнародні): підручник / За ред. В. Оніщенко. Київ, Центр навч. літ-ри, 2019. 600 с.

додаткові

- 1) Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: підручник. 3-тє вид., стер. Київ, Т-во «Знання», КОО, 2001. 305 с.
- 2) Васечко В. К. Валютно-фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності: навч. посібн. Київ, Центр навч.літ-ри, 2004. 216 с.
- 3) Гальчинський А.С. Теорія грошей: навч. посіб. Київ, Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. 411 с.
- 4) Гроші та кредит: підручник. 3-тє вид., перероб. і доп. / М.І. Савлук, А.М. Мороз, М.Ф. Пуховкіна та ін.; За заг. ред. М.І. Савлука. Київ, КНЕУ, 2002. 598 с.
- 5) Д'якова І.І. Міжнародні фінанси / І.І. Д'якова, Ф.О. Журава, М.І. Макаренко. Київ, КНЕУ, 2013. 548 с.
- 6) Миргородська Л.О. Фінансові системи зарубіжних країн: навч. посібн. Київ, ЦУЛ, 2008. 320 с.М
- 7) Міжнародні фінанси: навч.посібн. / За заг.ред.О.М. Мозгового. Київ, КНЕУ, 2005. 557 с.
- 8) Міжнародний фондовий ринок: навч. посіб.-практикум [для студентів екон. спец. ВНЗ] / О. Є. Кузьмін, Н. О. Шпак, О. Ю. Григор'єв та ін. ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів, Вид-во Львів. політехніки, 2015. 336 с.
- 9) Петрашко Л.П. Міжнародні фінанси: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. Київ, КНЕУ, 2003. 221 с.
- 10) Співробітництво з Міжнародними фінансовими організаціями. Міністерство фінансів України. – URL: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=43251
- 11) Фондовий ринок: підручник / [В.Д. Базилевич, В.М. Шелудько, В.В. Вірченко та ін.]; за ред. В.Д. Базилевича. Кн. 1. Київ, Знання, 2015. 621 с.

ТЕМА 9. МІЖНАРОДНИЙ РУХ ТЕХНОЛОГІЙ (2 год.).

План.

1. Суть та особливості науково-технічних відносин: форми, масштаби і структура. Зміст і форми міжнародного трансферу технологій.
2. Експорт наукомісткої і високотехнологічної продукції:
  - а) поняття і сутність високотехнологічної продукції;
  - б) структура високотехнологічного експорту.

3. Міжнародний обмін ліцензіями, «ноу-хау». Міжнародна торгівля об'єктами інтелектуальної власності
4. Інжинірингові послуги в міжнародних економічних відносинах. Інформаційні ринки.
5. Основні форми розвитку міжнародної науково-технічної кооперації:
  - a) великі міжнародні науково-технічні програми;
  - b) наукова програма ЄС «Горизонт 2030»;
  - c) міжнародна програма «Інформаційна ініціатива»;
  - d) науково-технічні зв'язки Схід-Захід.
6. Міжнародний технологічний обмін.

***Рекомендовані джерела до теми
основні***

- 1) Андросова О.Ф. Трансфер технологій як інструмент реалізації інноваційної діяльності : монографія. Київ, Кондор, 2013. 356 с.
- 2) Горбач Л.М., Плотніков О.В. Міжнародні економічні відносини: підручник. Київ, Кондор, 2015. 266 с.
- 3) Дахно І.І. Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібн. / за ред. І. І. Дахна. Київ, Центр учб. літ-ри, 2018. 355 с.
- 4) Дахно І.І. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, МАУП, 2016. 248 с.
- 5) Дахно І.І., Бовтрук Ю.А. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, МАУП, 2012. 216 с.
- 6) Дідківський М.І. Міжнародний трансфер технологій: навч. посібн. Київ, 2011. 365 с.
- 7) Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Ржепішевський К.І. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2014. 676 с.
- 8) Козик В.В., Панкова Л.А. Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. 9-те вид., стер. Київ, Знання, 2013. 469 с.
- 9) Международные отношения и внешняя политика Украины: учебник / Под общ. ред. О. И. Пошедина. Київ, НУОУ, 2013. 372 с.
Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: навч. посібн. / Т.В. Шталь [та ін.]. Харків, Вид-во «Форт», 2015. 364 с.
- 10) Міжнародна економіка: термінологічний словник / А.О. Старостіна, О.Л. Каніщенко, О.Ю. Кузьома та ін. / За заг. ред. А.О. Старостіної. Київ, НВП «Інтерсервіс», 2017. 250 с.
- 11) Міжнародні економічні відносини: підручник / За ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль. Харків, ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 602 с.
- 12) Міжнародні економічні відносини: підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. Київ, Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 612 с.
- 13) Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібн. / Т.О. Зінчук, О.Д. Ковальчук, Н.М. Куцмус [та ін]; за ред. Т.О. Зінчук. Київ, Центр учб. літ-ри. 2017. 512 с.

- 14) Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. Одеса, ТОВ «ПЛУТОН», 2016. 352 с.
- 15) Міжнародна економіка: підручник / За ред. В.М. Тарасевича. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 224 с.
- 16) Міжнародний менеджмент інноваційної діяльності: навч. посібн. / За заг.ред. д.ек.н. доктора А.І. Мокія. / Мокій А.І., Головаш Б.Е. та ін. Запоріжжя-Львів. ЗІЕІТ-ЛІМ. 2016. 499 с.
- 17) Одягайло Б.М. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, Знання, 2016. 407 с.
- 18) Передрій О.С. Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 247 с.
- 19) Семенов Г.А., Панкова М.О., Семенов А.Г. Міжнародні економічні відносини: аналіз стану, реалії та проблеми: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 232 с.

ДОДАТКОВІ

- 1) Абрамян А.А. Международный обмен технологиями. *Сервис в России и за рубежом*, 2007, №2. С. 11-14.
- 2) Білій А.І., Тиха М.В. Передумови розвитку та сучасне становище України в міжнародному обміні технологіями. – URL: http://confcontact.com/2013_03_15/23_Bilyi.htm
- 3) Глухова Н.М. Международный обмен технологиями в глобальных цепочках добавленной стоимости. *Белорусский экономический журнал*, 2019, № 1 (86). С. 81-94.
- 4) Дунська А.Р., Локота А.Г. Міжнародний трансфер технологій: зарубіжний досвід та українська перспектива. *Сучасні підходи до управління підприємством - 2015*: зб. наук.праць. – URL: <http://conf.management.fmm.kpi.ua/vi-konf/paper/view/1460>
- 5) Єгоров І.Ю., Чехун В.О., Грига В.Ю. Проблеми техноло-гічного трансферу та шляхи їх подолання в Україн. *Проблеми науки*, 2008, №12. С. 15-21.
- 6) Міжнародна економічна діяльність у ХХІ столітті: механізми, форми, регулюМ 58 ванья: зб. мат-лів студентської наук.-практ. інтернет-конф., 13 листопада 2020 р., м. Київ. Київ, КНЕУ, 2020. 517 с.
- 7) Михайловська О.В. Сучасні тенденції міжнародної співпраці у сфері винахідництва. *Актуальні проблеми економіки*, 2007, №3. С. 14-25.
- 8) Москалик Л. Тенденції глобалізації ринку технологій. *Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини*. 2012. Вип. 30. С. 350-361.
- 9) Олейніков О.О. Сучасні тенденції світового ринку високотехнологічної продукції та місце України на ньому. *Проблеми науки*, 2006, №1. С. 30-38.
- 10) Полякова Ю.В. Проблеми участі України у світовому технологічному обміні. *Науково-технічна інформація*, 2009, № 4. С. 11-14.
- 11) Полякова Ю.В. Патентна активність: загальносвітові тенденції та позиції України. *Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка*,

- 2014, Т. 19, Вип. 2(1). С. 152-155.
- 12) Попович А.В. Європейський досвід інтернаціоналізації високотехнологічних кластерів. *Вісник НТУ «ХПИ»*, 2016, № 43 (1215). С. 70-74.
  - 13) Сіденко В.Р. Проблеми включення України в глобальні мережі торгівлі високотехнологічними товарами і послугами. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*, 2005, №52, Ч. 1. С.8-12.
  - 14) Толстая Н.М. Перспективи обміну високотехнологічною продукцією між Україною та Європейським Союзом. *Вісник КНУ ім. Т. Шевченка. Міжнародні відносини*. 2005. №31-32. С. 53-56.

ТЕМА 10. МІЖНАРОДНА МІГРАЦІЯ РОБОЧОЇ СИЛИ (2 год.).

План.

1. Поняття міжнародної трудової міграції. Зміни характеру трудової міграції в сучасних умовах: причини, обсяги та особливості сучасних переміщень робочої сили.
2. Сучасні концепції міжнародної трудової міграції.
3. Основні види і форми міжнародної міграції робочої сили.
4. Основні світові ринки і експортери робочої сили. Міжнародні центри тяжіння робочої сили.
5. Наслідки переміщення робочої сили: позитивні та негативні. Проблеми міждержавного розподілу трудових ресурсів
6. Роль і місце міжнародних організацій у регулюванні світового ринку праці.

Рекомендовані джерела до теми

основні

- 1) Горбач Л.М., Плотніков О.В. Міжнародні економічні відносини: підручник. Київ, Кондор, 2015. 266 с.
- 2) Дахно І.І. Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібн. / за ред. І. І. Дахна. Київ, Центр учб. літ-ри, 2018. 355 с.
- 3) Дахно І.І. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, МАУП, 2016. 248 с.
- 4) Дахно І.І., Бовтрук Ю.А. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, МАУП, 2012. 216 с.
- 5) Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Ржепішевський К.І. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2014. 676 с.
- 6) Козик В.В., Панкова Л.А. Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. 9-те вид., стер. Київ, Знання, 2013. 469 с.
- 7) Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: навч. посібн. / Т.В. Шталь [та ін.]. Харків, Вид-во «Форт», 2015. 364 с.
- 8) Міжнародна економіка: конспект лекцій / Л.О. Чернишова, В.О. Козуб, Л.Л. Носач, Н.Ф. Соболева. Вид.2-ге, перероб. та доп. Харків, Вид-во «Форт», 2015. 348 с.

- 9) Міжнародна економіка: термінологічний словник / А.О. Старостіна, О.Л. Канищенко, О.Ю. Кузьома та ін. / За заг. ред. А.О. Старостіної. Київ, НВП «Інтерсервіс», 2017. 250 с.
- 10) Міжнародні економічні відносини: підручник / За ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль. Харків, ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 602 с.
- 11) Міжнародні економічні відносини: підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. Київ, Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 612 с.
- 12) Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібн. / Т.О. Зінчук, О.Д. Ковальчук, Н.М. Куцмус [та ін]; за ред. Т.О. Зінчук. Київ, Центр учб. літ-ри. 2017. 512 с.
- 13) Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. Одеса, ТОВ «ПЛУТОН», 2016. 352 с.
- 14) Міжнародна економіка: підручник / За ред. В.М. Тарасевича. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 224 с.
- 15) Міжнародна міграція: теорія та практика: моногр. / О.А. Ровенчак, В. В. Володько. Львів, ЛНУ ім. І. Франка, 2015. 412 с.
- 16) Мироненко Н.С. Введение в географию мирового хозяйства. Международное разделение труда. Москва, Аспект Пресс, 2006. 239 с.
- 17) Одягайло Б.М. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, Знання, 2016. 407 с.
- 18) Передрій О.С. Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 247 с.
- 19) Пуригіна О.Г., Сардак С.Е. Міжнародна міграція: навч. посіб. Дніпропетровськ, Вид-во ДНУ, 2009. 352 с.
- 20) Семенов Г.А., Панкова М.О., Семенов А.Г. Міжнародні економічні відносини: аналіз стану, реалії та проблеми: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 232 с.

ДОДАТКОВІ

- 1) Аналітична записка: сфера праці і COVID-19. URL: https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/sg_policy_brief_world_of_work_and_covid_19_russian.pdf
- 2) Бондаревська К.В. Міжнародна міграція робочої сили: стан, проблеми, перспективи. *Бізнес Інформ*, 2019, №10. С. 44-49.
- 3) Вісник МОП: COVID-19 і сфера праці. Четвертий випуск. – URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---sromoscow/documents/briefingnote/wcms_746704.pdf
- 4) Департамент ООН з економічних і соціальних питань, 2019. – URL : <https://www.un.org/en/development/desa/population/migration/data/estimates2/estimates19.asp>

- 5) Короленко Н.В., Петросян А.А. Міжнародна міграція робочої сили: причини та наслідки. *Ефективна економіка*, 2021, № 1. С.87-95. – URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2021/87.pdf
- 6) Малиновська О.А. Міграційна політика: глобальний контекст та українські реалії : монографія. Київ, НІСД, 2018. 472 с.
- 7) Малиновська О.А. Мігранти, міграція та Українська держава: аналіз управління зовнішніми міграціями : монографія. Київ, Вид-во НАДУ, 2004. 236 с.
- 8) Петроє О.М., Васільєв В.Т. Міжнародна трудова міграція: аналіз ситуації та наслідків для України. *Вісник НАДУ*, 2015, № 4. С.93-100.
- 9) Політекономія: підручник / За заг.ред. Ю.В. Ніколенка. Київ, ЦУЛ, 2003. 412 с.
- 10) Портал глобальних даних про міграцію. – URL: https://migrationdataportal.org/?i=stock_abs_&t=2019&m=1
- 11) Скрипник Н.Є., Горпинич О.О. Сучасні тенденції міжнародної міграції трудових ресурсів. Причорноморські економічні студії, 2016. Вип. 12-1. С. 35-38.
- 12) Ушенко Н.В., Покормяк А.С. Міжнародна міграція робочої сили: причинно-наслідковий аналіз. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*, 2018, № 2(2). С. 68-72. – URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2018_2\(2\)_16](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2018_2(2)_16).

ТЕМА 11. ГАЛУЗІ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ (2 год.).

План.

1. Енергетика і економіка.
2. Гірничодобувна і лісова галузі промисловості
3. Загальні тенденції розвитку обробних галузей промисловості. Машинобудування.
4. Хімічна і легка промисловість.
5. Загальні тенденції розвитку сільського господарства.
6. Транспорт світу.

Рекомендовані джерела до теми основні

- 1) Безуглий В.В. Економічна і соціальна географія зарубіжних країн: навч. посібник. Київ, Академія, 2007. 704 с.
- 2) Безуглий В.В., Козинець С.В. Регіональна економічна і соціальна географія світу: навч. посібник. 2-ге вид., доп., переробл. Київ, Академія, 2007. 688 с.
- 3) Заячук М.Д., Чубрей О.С. Економічна та соціальна географія світу: навч. посібн. Чернівці, Чернівецький нац. ун-т, 2009. 200 с.
- 4) Зименков Р.И. Свободные экономические зоны. Учеб. пособие для студентов вузов. Москва, ЮНИТИ-ДАНА, 2012. 223 с.

- 5) Економічна і соціальна географія світу: навч. посібник / Під ред. С. Кузика. Львів, Світ, 2002. 672 с.
- 6) Кузик С. Регіональна економічна і соціальна географія світу (розвинені країни): навч. посібник / С. Кузик, Л. Котик, І. Ванда. Львів, ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 148 с.
- 7) Максаковский В.П. Географическая картина мира. Кн. 1: Общая характеристика мира: учебн. пособие для вузов. 4-е изд. Москва, Дрофа, 2008. 496 с.
- 8) Максаковский В.П. Географическая картина мира. Кн. 2. Региональная характеристика мира: учебн. пособие для вузов. 4-е изд. Москва, Дрофа, 2008. 495 с.
- 9) Маковецька Л.О. Географія транспорту: курс лекцій. Луцьк, Східноєвроп. націон. ун-т ім. Лесі Українки, 2016. 118 с.
- 10) Родионова И.А. Макрогеография промышленности мира. Донецк, ДонНУ, 2004. 176 с.
- 11) Смирнягин Л.В., Вольский В.В. Типология зарубежных стран / Под ред. А.С. Наумова, Р.А. Дохова, Д.С. Елмановой, Ф.А. Попова. Москва, Пеликан, 2019. 336 с.
- 12) Топчієв О.Г. Основи суспільної географії: навч. посібник. Одеса, Астропринт, 2001. 560 с.

додаткові

- 1) Алисов Н.В., Хорев Б.С. Экономическая и социальная география мира (общий обзор): учебник для вузов. Москва, Гардарики, 2003. 704 с.
- 2) Асаул А.Н., Джаман М.А., Шуканов П.В. Этногеографические факторы глобализации и регионализации мира. Санкт-Петербург, Институт проблем экономического возрождения, 2010. 296 с.
- 3) Полякова Ю.В. Засади формування регіональної політики ЄС та пріоритети її імплементації в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки*, 2018, Вип. 30(4). С. 45-48.
- 4) Полякова Ю.В. Засади формування регіональної інноваційної політики країн-членів ЄС. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Сер.: Економіка і управління*, 2018, Т. 29 (68), № 1. С. 58-62.
- 5) Социально-экономическая география зарубежного мира / Вольский В.В. (ред.): учебник. 3-е изд., испр. Москва, Дрофа, 2005. 557 с.
- 6) Захарова Н.В. Экономика стран Европы. Москва, Магистр-Инфра М, 2011. 208 с.
- 7) Роузфилд С. Сравнительная экономика стран мира: культура, богатство и власть в XXI в. Москва, РОССПЭН, 2004. 430 с.
- 8) Нуреев Р.М. Экономика развития: модели становления рыночной экономики: учебник. 2-е изд. Москва, Норма, 2008. 367 с.

- 9) Страны и регионы мира: экономико-политический справочник / Под ред. А.С. Булатова. Москва, Проспект, 2010. 704 с.

ТЕМА 12. МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ОРГАНІЗАЦІЇ (2 год.).

План.

1. Поняття і класифікація міжнародних організацій.
2. Організація Азіатсько-Тихоокеанського економічного співробітництва (АТЕС): історія створення, структура, економічне співробітництво, військово-політичне співробітництво.
3. Асоціація Націй Південно-Східної Азії (АСЕАН).
4. Латиноамериканська зона вільної торгівлі: Карибське співтовариство (CARICOM), Андская група, Загальний ринок країн Південного конусу (MERCOSUR).
5. Північноамериканська угода про вільну торгівлю (NAFTA).
6. Організація Африканської Єдності і Африканський Союз.
7. Загальний ринок для Східної і Південної Африки.
8. Організація Ісламського співробітництва.
9. Організація країн - експортерів нафти (ОПЕК).
10. Рада Європи.
11. Спільнота португаломовних країн (КПЛП).
12. Співдружність (британське).
13. Міжнародна франкомовна організація (Франкофонія)
14. Організація Чорноморського економічного співробітництва (BSEC).

Рекомендовані джерела до теми основні

- 1) Международные отношения: теории, конфликты, движения, организации: учеб. пособие для студентов вузов / Под ред. П.А. Цыганкова. 3-е изд., перераб. и доп. Москва, Альфа-М : ИНФРА-М, 2013. 400 с.
- 2) Международная интеграция и интеграционное право: учебник для бакалавриата, специалитета, магистратуры и аспирантуры / под общ. ред. В.А. Шамахова, В.П. Кириленко, С.Ю. Кашкина. Санкт-Петербург, ИПЦ СЗИУ фил. РАНХиГС, 2017. 880 с.
- 3) Міжнародна економіка: підручник / За ред. В.М. Тарасевича. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 224 с.
- 4) Міжнародні економічні відносини: підручник / За ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль. Харків, ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 602 с.
- 5) Міжнародні економічні відносини: підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін.; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. Київ, Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 612 с.

- 6) Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібн. / Т.О. Зінчук, О.Д. Ковальчук, Н.М. Куцмус [та ін]; за ред. Т.О. Зінчук. Київ, Центр учб. літ-ри. 2017. 512 с.
- 7) Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. Одеса, ТОВ «ПЛУТОН», 2016. 352 с.
- 8) Міжнародні організації: навч. посібник / За ред. Козака Ю.Г., Ковалевського В.В., Логвінової Н.С. Київ, Центр навч.літ-ри, 2009. 223 с.
- 9) Мокій А.І., Яхно Т.П., Бабець І.Г. Міжнародні організації: навч.посібник. Київ, Центр учбової літератури, 2011. 280 с.
- 10) Основы интеграционного права : учебное пособие / С.Ю. Кашкин, А.О. Четвериков ; отв. ред. С.Ю. Кашкин. Москва : Проспект, 2016. - 224 с.
- 11) Одессер С.В. Объединение Европы: прошлое и настоящее. Гамбург: Дом учёных, 2013. 308 с.

додаткові

- 1) Аль-Батран Халед Компетенція Організації Ісламська конференція. Актуальні проблеми політики. - 2010. Вип. 39. С. 630-636.
- 2) Верховна Рада України Про ратифікацію Статуту Організації Чорноморського Економічного Співробітництва. Закон України 19 березня 1999 р. № 526-XIV. *Відомості Верховної Ради України*, 1999, № 18, ст.145.
- 3) Вільчак Я.М. Поняття та класифікація спеціалізованих економічних установ системи ООН. – URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/jspui/bitstream/316497/24669/1/%D0%92%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%87%D0%B0%D0%BA.pdf>
- 4) Воронюк Є. В., Ярмош О.В., Айорінде М.Б. Вплив міжнародних організацій на економічну політику країн світу. *Ефективна економіка [електр.фахове видання]*. 2020. № 11. – URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/11_2020/83.pdf
- 5) Гончаренко С.Н. Черноморское экономическое сотрудничество: первые 25 лет – Black Sea Economic Cooperation: the First 25 Years. Москва, Ин-т Европы РАН, 2018. 114 с.
- 6) Коппель О. Організація ісламської конференції // Українська дипломатична енциклопедія : у 2-х т. / редкол.: Л. В. Губерський (голова) та ін. Київ, Знання України, 2004. Т. 2 812 с.
- 7) Матюшенко І.Ю. та ін. Євроінтеграція України в системі міжнародної економічної інтеграції: навч. посібник / І.Ю. Матюшенко, С.В. Беренда, В.В. Резніков. Харків, ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. 504 с.
- 8) Музика Г.О., Скороход Ю.С. Організація країн-експортерів нафти. Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т. / Редкол.: Л.В. Губерський (голова) та ін. Київ, Знання України, 2004. Т. 2 812 с.
- 9) ОПЕК: Организация стран – экспортеров нефти. – URL: <http://vseonefti.ru/upstream/opes.html>
- 10) Організація Чорноморського економічного співробітництва. Митна

енциклопедія : у 2 т. / І. Г. Бережнюк (відп. ред.) та ін.. Хмельницький : ПП Мельник А. А., 2013. Т. 2: М – Я. С. 186-187. – URL: https://apitu.files.wordpress.com/2016/01/the_customs_encyclopedia_t2.pdf

- 11) Полякова Ю. В. Порівняльна характеристика інноваційної діяльності ЄС та України. *Інноваційна економіка*, 2014, № 6. С. 37-42.
- 12) Статут Організації Чорноморського економічного співробітництва. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_009#Text
- 13) Шайда О.Є. Роль економічної дипломатії у переорієнтації зовнішньоекономічного вектора України. *Вісник Одеського національного університету. Сер.: Економіка*, 2018, Т. 23, Вип. 8. С. 29-33.
- 14) ОПЕС https://www.opec.org/opec_web/en/index.htm

ТЕМА 13. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ІНТЕГРАЦІЯ (2 год.).

План.

1. Сутність міжнародної економічної інтеграції: фактори розвитку, рівні, форми та наслідки.
2. Основні сучасні інтеграційні угруповання країн:
  - а) особливості інтеграційних процесів в країнах Центрально-Східної Європи;
  - б) особливості розвитку економічної інтеграції в Північній Америці;
  - в) розвиток регіональних і субрегіональних інтеграційних формувань у Латинській Америці;
  - г) особливості інтеграційних процесів у Азії;
  - д) особливості інтеграційних процесів у Африці.
3. Роль ООН та інших багатонаціональних інститутів у розвитку загальносвітової економічної інтеграції.

Рекомендовані джерела до теми

основні

- 1) Горбач Л.М., Плотніков О.В. Міжнародні економічні відносини: підручник. Київ, Кондор, 2015. 266 с.
- 2) Дахно І.І. Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібн. / за ред. І. І. Дахна. Київ, Центр учб. літ-ри, 2018. 355 с.
- 3) Дахно І.І. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, МАУП, 2016. 248 с.
- 4) Козик В.В., Панкова Л.А. Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. 9-те вид., стер. Київ, Знання, 2013. 469 с.
- 5) Лук'яненко Д.Г. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності. Київ, КНЕУ, 2005. 204 с.
- 6) Международные отношения: теории, конфликты, движения, организации: учеб. пособие для студентов вузов / Под ред. П.А. Цыганкова. 3-е изд., перераб. и доп. Москва, Альфа-М : ИНФРА-М, 2013. 400 с.
- 7) Международная интеграция и интеграционное право: учебник для

бакалавриата, спеціалітета, магістратури і аспірантури / под общ. ред. В.А. Шамахова, В.П. Кириленко, С.Ю. Кашкина. Санкт-Петербург, ИПЦ СЗИУ фил. РАНХиГС, 2017. 880 с.

- 8) Міжнародні інтеграційні процеси сучасності: монографія / А.С. Філіпенко (кер.), В.С. Будкін, М.А. Дудченко [та ін.]. Київ, Знання України, 2004. 304 с.
- 9) Міжнародні економічні відносини: підручник / За ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль. Харків, ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 602 с.
- 10) Міжнародні економічні відносини: підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін.; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. Київ, Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 612 с.
- 11) Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібн. / Т.О. Зінчук, О.Д. Ковальчук, Н.М. Куцмус [та ін.]; за ред. Т.О. Зінчук. Київ, Центр учб. літ-ри. 2017. 512 с.
- 12) Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. Одеса, ТОВ «ПЛУТОН», 2016. 352 с.
- 13) Основы интеграционного права: учебное пособие / С.Ю. Кашкин, А.О. Четвериков ; отв. ред. С.Ю. Кашкин. Москва : Проспект, 2016. - 224 с.
- 14) Одессер С.В. Объединение Европы: прошлое и настоящее. Гамбург: Дом учёных, 2013. 308 с.
- 15) Ушакова Н.Г., Помінова І.І. Соціально-економічні типи країн: навч. посібник. Київ, Професіонал, 2004. 304 с.

додаткові

- 1) Европейская интеграция: учебник / Под ред. О.В. Буториной. Москва, Издательский дом «Деловая литература», 2011. 720 с.
- 2) Коробейникова С.Г. Международная экономическая интеграция: сущность и эволюция понятия. *Веснік БДУ*. Сер. 3. 2008. № 1. С. 70-74.
- 3) Матюшенко І.Ю. та ін. Євроінтеграція України в системі міжнародної економічної інтеграції: навч. посібник / І.Ю. Матюшенко, С.В. Беренда, В.В. Резніков. Харків, ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. 504 с.
- 4) Огінок С.В. Еволюція поглядів на проблеми економічної інтеграції та формування єдиного ринку ЄС. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Сер.: Міжнародні економічні відносини та світове господарство, 2016, Вип. 6, Ч.2. С. 138-142.
- 5) Семак Е.А. Теоретические основы международной экономической интеграции. *Беларусь и мировые экономические процессы: сб. научн. статей*. 2009, Вып. 6. С. 117-134.
- 6) Семак, Е. А. Глобализация и интернационализация экономики: курс лекций для студентов эконом. спец.: в 2 ч. Минск : БГУ, 2004. Ч. 1. 103 с.
- 7) Шнирков О.І. Конкурентна політика ЄС: конспект лекцій. Київ, ВПЦ «Київський університет», 2015. 232 с.
- 8) Шнирков О.І. та ін. Економічна асоціація України з Європейським Союзом.

- Київ, ВПЦ «Київський університет», 2015. 202 с.
- 9) Trade liberalization, investment and economic integration in African regional economic communities towards the African common market / UNCTAD, Africa Union. Geneva, UN, 2012. xiv, 61 p.

ТЕМА 14. РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ ТА МІЖНАРОДНОГО РУХУ ЧИННИКІВ ВИРОБНИЦТВА (2 год.).

План.

1. Міжнародна спеціалізація виробництва та міжнародна виробнича кооперація.
2. Регулювання міжнародного інвестування.
3. Регулювання міжнародного технологічного обміну
4. Міжнародний поділ праці: форми, типи, види, основні фактори розвитку та показники.
5. Міжнародне регулювання міграційних процесів. Міграційна політика в країнах ЄС та світу.
6. Регулювання валютно-кредитної політики країн світу.
7. Регулювання зовнішньої заборгованості країн:
  - а) діяльність Паризького клубу;
  - б) діяльність Лондонського клубу.

Рекомендовані джерела до теми

основні

- 1) Горбач Л.М., Плотніков О.В. Міжнародні економічні відносини: підручник. Київ, Кондор, 2015. 266 с.
- 2) Васютинська Л.А. Міжнародні фінанси: навч. посібн. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2017. 310 с.
- 3) Дахно І.І. Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібн. / за ред. І. І. Дахна. Київ, Центр учб. літ-ри, 2018. 355 с.
- 4) Дахно І.І. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, МАУП, 2016. 248 с.
- 5) Дахно І.І., Бовтрук Ю.А. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, МАУП, 2012. 216 с.
- 6) Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Ржепішевський К.І. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2014. 676 с.
- 7) Козак Ю.Г. Транснаціональні корпорації: навч. посібник. Київ, ЦУЛ, 2011. 420 с.
- 8) Козик В.В., Панкова Л.А. Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. 9-те вид., стер. Київ, Знання, 2013. 469 с.
- 9) Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: навч. посібн. / Т.В. Шталь [та ін.]. Харків, Вид-во «Форт», 2015. 364 с.

- 10) Міжнародна економіка: термінологічний словник / А.О. Старостіна, О.Л. Канищенко, О.Ю. Кузьома та ін. / За заг. ред. А.О. Старостіної. Київ, НВП «Інтерсервіс», 2017. 250 с.
- 11) Міжнародні економічні відносини: підручник / За ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль. Харків, ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 602 с.
- 12) Міжнародні економічні відносини: підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін.; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. Київ, Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 612 с.
- 13) Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібн. / Т.О. Зінчук, О.Д. Ковальчук, Н.М. Куцмус [та ін]; за ред. Т.О. Зінчук. Київ, Центр учб. літ-ри. 2017. 512 с.
- 14) Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. Одеса, ТОВ «ПЛУТОН», 2016. 352 с.
- 15) Міжнародна економіка: підручник / За ред. В.М. Тарасевича. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 224 с.
- 16) Одягайло Б.М. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, Знання, 2016. 407 с.
- 17) Передрій О.С. Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 247 с.
- 18) Семенов Г.А., Панкова М.О., Семенов А.Г. Міжнародні економічні відносини: аналіз стану, реалії та проблеми: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 232 с.

додаткові

- 1) Волынская О. Понятие долговой политики и критерии оценки ее эффективности. – URL: <http://www.misbfm.ru/article/ponyatie-dolgovoy-politiki-i-kriterii-ocenki-ee-effektivnosti>
- 2) Внешняя задолженность стран. – URL: <http://svspb.net/danmark/vneshnij-dolg-stran.php>
- 3) Зайцева А.С., Стародубова А.М. Проблема зовнішньої заборгованості у країнах ЄС. *Вісник економіки транспорту і промисловості*, 2020, № 70-71. С. 83-90.
- 4) Колосницына М.Г., Суворова И.К. Международная трудовая миграция: теоретические основы и политика регулирования. *Экономический журнал ВШЭ*, 2010, № 4. С. 543-565.
- 5) Країни ЄС з найбільшим державним боргом: <http://amp.finance.bigmir.net/news/97721-Kakie-strany-ES-zadolzhali-bol-she-vseh--Infografika>
- 6) Орловська Ю.В. І.Є. Реліна Особливості визначення категорії «міграція висококваліфікованої робочої сили». *Проблеми и перспективы развития сотрудничества между странами Юго-Восточной Европы в рамках Черноморского экономического сотрудничества и ГУАМ*. 2011. С. 565-571.
- 7) Слав'юк Н. Зовнішні державні запозичення та економічний розвиток

- країни: монографія. Київ, Національний університет «Києво-Могилянська академія», 2019. 172 с.
- 8) Стаканов Р.Д. Регулювання міжнародної трудової міграції на регіональному та глобальному рівнях. *Економіка і суспільство*, 2016, Вип. 5. С.
  - 9) Статистика стран мира. – URL: <https://svspb.net/sverige/statistika-stran-mira.php>
  - 10) Тишкун В.С. Підходи до регулювання міжнародної міграції інтелектуальної робочої сили у світовій практиці. *Глобальні та національні проблеми економіки*, 2015, Вип. 8. С. 86-92.
  - 11) Global Migration Policy Associates. – URL: <http://www.globalmigrationpolicy.org/articles/governance/GMPolicyBrief%20Migration-Regional%20Integration-Development%2023mar15.pdf>.
  - 12) Governance of Migration / Global Migration Policy Associates. – URL: <http://www.globalmigrationpolicy.org/gov.html>.
  - 13) International migration: recent trends, economic impacts, and policy implications / International Monetary Fund. – URL: <https://www.imf.org/external/np/g20/pdf/2015/111515background.pdf>.
  - 14) Free movement, labour mobility, regional integration and development: keys to Africa moving in the 21st century / European Central bank: official website. – URL: <https://sdw.ecb.europa.eu/>
  - 15) Eggetsson G., Krugman P. Debt, Deleveraging, and the Liquidity Trap: A Fisher-Minsky-Koo Approach. *The Quarterly Journal of Economics*, 2012, Vol. 127 (3). P. 1469-1513
  - 16) National debt in EU countries in the first quarter 2019 in relation to gross domestic product. – URL: <https://www.statista.com/statistics/269684/national-debt-in-eu-countries-in-relation-to-gross-domestic-product-gdp/>
  - 17) World Migration Report 2020. International Organization for Migration. 428 p. – URL: https://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2020.pdf

ТЕМА 15. ПРОГНОСТИЧНІ ОЦІНКИ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА. МОДЕЛЮВАННЯ СВІТОГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ (2 год.).

План.

1. Характеристика основних футурологічних концепцій світового господарства.
2. Прогнози розвитку світового господарства та руху основних видів ресурсів. Основні варіанти і сценарії світового економічного розвитку.
3. Поняття економіко-математичної моделі.
4. Економіко-математичне моделювання світогосподарських процесів.
5. Методологія і методика економіко-математичного моделювання різних підсистем міжнародної економіки (торгової, валютно-фінансової, кредитної та ін.).

6. Аналіз існуючих моделей світового господарства.

Рекомендовані джерела до теми

основні

- 1) Горбач Л.М., Плотніков О.В. Міжнародні економічні відносини: підручник. Київ, Кондор, 2015. 266 с.
- 2) Васютинська Л.А. Міжнародні фінанси: навч. посібн. Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2017. 310 с.
- 3) Дахно І.І. Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібн. / за ред. І. І. Дахна. Київ, Центр учб. літ-ри, 2018. 355 с.
- 4) Дахно І.І. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, МАУП, 2016. 248 с.
- 5) Дахно І.І., Бовтрук Ю.А. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, МАУП, 2012. 216 с.
- 6) Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Ржепішевський К.І. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2014. 676 с.
- 7) Козик В.В., Панкова Л.А. Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. 9-те вид., стер. Київ, Знання, 2013. 469 с.
- 8) Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: навч. посібн. / Т.В. Шталь [та ін.]. Харків, Вид-во «Форт», 2015. 364 с.
- 9) Міжнародна економіка: термінологічний словник / А.О. Старостіна, О.Л. Каніщенко, О.Ю. Кузьома та ін. / За заг. ред. А.О. Старостіної. Київ, НВП «Інтерсервіс», 2017. 250 с.
- 10) Міжнародні економічні відносини: підручник / За ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль. Харків, ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 602 с.
- 11) Міжнародні економічні відносини: підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. Київ, Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 612 с.
- 12) Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібн. / Т.О. Зінчук, О.Д. Ковальчук, Н.М. Куцмус [та ін]; за ред. Т.О. Зінчук. Київ, Центр учб. літ-ри. 2017. 512 с.
- 13) Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. Одеса, ТОВ «ПЛУТОН», 2016. 352 с.
- 14) Міжнародна економіка: підручник / За ред. В.М. Тарасевича. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 224 с.
- 15) Одягайло Б.М. Міжнародна економіка: навч. посібн. Київ, Знання, 2016. 407 с.
- 16) Передрій О.С. Міжнародні економічні відносини: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 247 с.
- 17) Семак Е.А., Руденков В.М. Мирровая экономика: анализ и моделирование. Минск : Право и экономика, 2005. 400 с.
- 18) Семенов Г.А., Панкова М.О., Семенов А.Г. Міжнародні економічні відносини: аналіз стану, реалії та проблеми: навч. посібн. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 232 с.

додаткові

- 1) Бережна Л.В., Снитюк О.І. Економіко-математичні методи та моделі у фінансах: навч. посібн. Київ, Кондор, 2009. 301 с.
- 2) Голіков А.П. Економіко-математичне моделювання світогосподарських процесів: навч. посібн. 2-е вид. Харків, ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2006. 144 с.
- 3) Гуран І.Й., Гутік О.В. Математика для економістів-міжнародників: підручник. Київ, Знання, 2008. 388 с.
- 4) Економіко-математичні методи та моделі: навч. посібник; За заг. ред. Мацкул В.М.). Одеса, ОНЕУ, 2018. 404 с.
- 5) Жуков С. А. та ін. Математичні методи та моделі в економіці: навч. посібн. Київ, ВПЦ «Київ. ун-т», 2002. 231 с.

Завдання для самостійної роботи

Ряд питань навчальної дисципліни виносяться на самостійне опрацювання. Виконання самостійної роботи оцінюється окремо та є невід'ємною складовою успішного проходження курсу.

Питання, що винесенні на самостійне опрацювання

- 1) Сутність макроекономічної політики, мета та цілі.
- 2) Інструменти макроекономічної політики.
- 3) Умови застосування макроекономічної політики.
- 4) Глобальні проблеми: причини виникнення і шляхи вирішення.
- 5) Міжнародне регулювання глобалізаційних процесів.
- 6) Роль міжнародних економічних організацій в системі глобальної макроекономічної політики.
- 7) Міжнародний валютний фонд, група Світового банку та інші міжнародно-фінансові організації.
- 8) Сутність транснаціональних корпорацій (ТНК) у системі глобальної економіки.
- 9) Фактори розміщення і причини виникнення ТНК.
- 10) Структура і типи ТНК.
- 11) Міжнародно-правове регулювання ТНК.
- 12) Економічні цикли: суть, категорії та класифікація.
- 13) Роль держави в економічному кругообігу.
- 14) Основні складові системи валютного регулювання і контролю в Україні.
- 15) Цінова політика на зовнішньому ринку.
- 16) Ціноутворюючі фактори на зовнішньому ринку
- 17) Особливості різних видів світових цін.
- 18) Міжнародна торгівля і проблеми координації макроекономічної рівноваги.
- 19) Міжнародне науково-технічне співробітництво.
- 20) Глобальний характер сучасних продуктивних сил.
- 21) Економічні аспекти глобальних проблем сучасності.
- 22) Проблеми оптимізації національної економіки в умовах глобалізації.

- 23) Регулювання міграції робочої сили в умовах глобалізації.
- 24) Схема платіжного балансу та структура його рахунків.
- 25) Переваги відкритої економіки. Функції фінансів у відкритій економіці.
- 26) Регулювання державного боргу в умовах глобалізації.
- 27) Принципи побудови фінансової системи у відкритій економіці.
- 28) Доходи держбюджету у відкритій економіці.
- 29) Формування та обслуговування державного боргу.

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання виконуються у вигляді реферату (обсягом до 10 сторінок) або презентації за темою (обсягом 15 слайдів) яка обирається з нижченаведеного переліку або індивідуальною темою погодженою з викладачем.

Тематика презентацій

- 1) ООН в сучасному світі.
- 2) Загальна характеристика та сучасні особливості розвитку країн з перехідною економікою
- 3) Основні моделі розвитку економіки постсоціалістичних країн, їх переваги та недоліки.
- 4) Місце і роль країн з перехідними економіками в системі світового господарства та міжнародних економічних зв'язках.
- 5) Класифікація країн світу за методикою ООН та Світового банку.
- 6) Західна Європа у світовій економіці та МЄВ
- 7) США у світовій економіці та МЄВ
- 8) Японія у світовій економіці та МЄВ.
- 9) Країни, що розвиваються, у світовій економіці та МЄВ.
- 10) Нові індустріальні країн у системі світового господарства та МЄВ.
- 11) Країни з перехідною економікою у світовому господарстві та МЄВ.
- 12) Місце України в угрупованні колишніх соціалістичних держав.
- 13) Співробітництво України з країнами з перехідною економікою.
- 14) Співробітництво України з країнами Центрально-Східної Європи.
- 15) Співробітництво з країнами Західної Європи.
- 16) Співробітництво України з країнами СНД.
- 17) Співробітництво України зі США.
- 18) Співробітництво України з Канадою.
- 19) Співробітництво України з країнами, що розвиваються.
- 20) Співробітництво України з новими індустріальними країнами.
НАФТА: досвід інтеграції.
- 21) Роль ОБСЕ в системі євроатлантичної безпеки.

Теми рефератів

- 1) Роль та значення процесу світової глобалізації для подальшого розвитку країн з перехідним економіками.
- 2) Еволюція формування сучасного світового ринку.
- 3) Основні періоди та особливості розвитку світового господарства.
- 4) Особливості формування сучасних міжнародних економічних відносин.
- 5) Детермінанти зближення національних економік.
- 6) Специфіка розвитку економіки розвинутих країн.
- 7) Основні економічні проблеми країн, що розвиваються.
- 8) Країни з перехідною економікою: основні характерні риси та складнощі.
- 9) Основні теорії міжнародного поділу праці.
- 10) Вплив абсолютних та порівняльних переваг на міжнародний поділ праці.
- 11) Порівняльний аналіз досліджень Е. Хекшера та П. Самуельсона щодо поділу праці.
- 12) Порівняльний аналіз досліджень Б. Оліна та В. Леонтєва щодо поділу праці.
- 13) Сучасні дослідження в області модернізації міжнародного поділу праці.
- 14) Концепції взаємозалежності. К. Нувенхузе і Р. Купер.
- 15) Проблеми наднаціонального й міждержавного регулювання.
- 16) Основні моделі економічних систем.
- 17) Капіталізм і соціалізм: порівняльний аналіз.
- 18) «Змішані» економічні системи.
- 19) Економічний лібералізм.
- 20) Соціальна ринкова економіка.
- 21) Узгоджене підприємництво.
- 22) Розподільчий соціалізм.
- 23) Вплив економічної інтеграції на інтернаціоналізацію ринку праці.
- 24) Роль науково-технічного обміну в диверсифікації глобальних виробничих мереж.
- 25) Історичний вимір інтеграції. Еволюція розвитку: від Ліги Націй до ООН.
- 26) Підходи і теоретичні школи міжнародної інтеграції.
- 27) Глобальний і регіональний рівні інтеграції.
- 28) Економічна інтеграція: від зони вільної торгівлі до організації ЕВС.

Орієнтовна тематика контрольної роботи за варіантами

Варіант 1

1. Генеза світового ринку та міжнародної економіки.
2. Сутність міжнародного науково-технологічного обміну та його форми.

Варіант 2

1. Рух міжнародної економіки: форми, напрямки, чинники.
2. Демпінг. Види демпінгу. Експортні субсидії.

Варіант 3

1. Соціально-економічні основи розвитку міжнародної економіки.

2. Сучасна міжнародна торгова політика.

Варіант 4

1. Механізми взаємодії національних економік країн світу.

2. СОТ та її роль у регулюванні міжнародних торговельних відносин.

Варіант 5

1. Ціноутворення в міжнародній торгівлі. Міжнародна торгівля і розподіл доходів.

2. Основні форми і канали передачі технологій.

Варіант 6

1. Міжнародна торгівля та економічне зростання.

2. Інвестиції в системі міжнародного руху капіталу. Міжнародний ринок прямих іноземних інвестицій.

Варіант 7

1. Географічна і товарна структура світового ринку.

2. Види та особливості торгівлі інжиніринговими послугами.

Варіант 8

1. Міжнародний поділ праці: форми, типи, види, основні фактори розвитку та показники.

2. Транснаціональні корпорації: суть, критерії та еволюція.

Варіант 9

1. Міжнародна інвестиційна діяльність України.

2. Глобалізм і національна економіка.

Варіант 10

1. Ринок цінних паперів та його інструменти.

2. Україна в міжнародних кредитних відносинах.

Варіант 11

1. Україна у світових міграційних процесах.

2. Глобалізація міжнародної економіки. Суперечливість процесу глобалізації: прогресивні і негативні наслідки.

Варіант 12

1. Проблема зовнішньоекономічної заборгованості та шляхи її вирішення.

2. Поняття і класифікація міжнародних організацій.

Варіант 13

1. Європейський внутрішній ринок. Європейська економічна політика.

2. Прогнози розвитку світового господарства та руху основних видів ресурсів.

Варіант 14

1. Наслідки міжнародної трудової міграції для мігрантів, приймаючих країн та країн-донорів.

2. Становлення валютної системи України.

Варіант 15

1. Міжнародний кредит та його функції в сучасній економіці. Принципи

міжнародного кредитування.

2. Світові центри тяжіння робочої сили.

Порядок оцінювання

Оцінювання ваших досягнень відбувається за системою відображеною в Таблиці 1.

Таблиця 1

№ теми	Назви розділів і тем	Всього балів	Форма заняття
			семінарське заняття (конспектування, відповідь, доповнення участь у дискусії чи вирішення проблемно-пошукових завдань)
1	2	3	4
Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ЇЇ МІСЦЕ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНИХ НАУК			
1	Міжнародна економіка як наука	3	3
2	Виникнення і генеза світового господарства та міжнародної економіки	3	3
3	Теоретичні аспекти інтернаціоналізації та інтеграції	3	3
4	Глобалізація світової економіки	3	3
Розділ 2. МІЖНАРОДНА МІКРОЕКОНОМІКА			
5	Міжнародна торгівля	3	3
6	Міжнародний рух капіталу	3	3
7	Світова валютна система	3	3
8	Платіжний баланс і міжнародні розрахунки	3	3
9	Міжнародний рух технологій	3	3
10	Міжнародна міграція робочої сили	3	3
Розділ 3. НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА ТА СВІТОГОСПОДАРСЬКА СИСТЕМА			
11	Галузі світової економіки	3	3
12	Міжнародні економічні організації	3	3
13	Міжнародна економічна інтеграція	3	3
Розділ 4. РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ МІКРО- ТА МАКРОЕКОНОМІКИ			
14	Регулювання міжнародної торгівлі та міжнародного руху чинників виробництва	3	3
15	Прогностичні оцінки розвитку світового господарства.	3	3
Разом		45	45
написання реферату			7
оформлення та захист презентації			8
Екзамен			40
Всього			100 балів

Враховуючи, що відвідування лекції та ведення конспекту лекції покликані виконати роль «дорожньої карти», зорієнтувавши вас на колі питань, що будуть розглядатися на семінарі, то оцінка за конспект лекції входить в оцінку семінару. Робота на семінарах оцінюється за наступними критеріями:

- ✓ ваша присутність та повний конспект лекційних та семінарських питань забезпечують вам один бал;
- ✓ виступ із доповіддю на питання за планом семінарського завдання може принести вам ще два бали за умови, що відповідь буде змістовною та відповідати плановому питанню;
- ✓ якщо, при виступі, ви проявите ґрунтовну підготовку, висловіте власну точку зору щодо висвітлюваної проблеми й підкріпите її аргументацією, правильно відповісте на уточнюючі питання викладача то можете отримати ще один бал.

Таким чином ваша участь в роботі семінару може принести вам до 4 балів за одне заняття. Пропущений семінар відпрацьовується написанням конспекту всіх питань з плану заняття та відповідями на питання викладача за змістом семінару під час відпрацювання.

Ваша присутність без підготовки та нездатність впоратись із завданнями оцінюється 0 балів. Відпрацювання пропущених чи оцінених у 0 балів занять відбувається за умови попереднього ознайомлення з матеріалами для підготовки до семінарського заняття.

Кожен здобувач освіти один раз протягом курсу може написати та надати викладачу реферат на тему з запропонованого переліку або за власною темою узгодженою з викладачем. Успішне виконання цього завдання оцінюється в 6 балів. При цьому оцінка відбувається узагальненням балів за 5 критеріями: 1) грамотність та оформлення; 2) відповідність змісту темі; 3) структурна логічність; 4) аргументованість висновків; 5) оригінальність роботи та культура посилань на використані при написанні джерела.

Крім того, кожен курсант (студент) має можливість отримати додатково бали за оформлення карти економічного розвитку регіону, за яке передбачено 7 балів.

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
64-74	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного

		складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Підсумковий контроль з дисципліни відбувається у вигляді заліку на якому ви можете отримати до 40 балів в залежності від наповненості вашого портфолію та повноти і обґрунтованості відповіді на питання з дисципліни. Якщо під час проходження курсу ви набрали 60 балів, то маєте право не здавати залік вдовольнившись підсумковою оцінкою, яка дорівнює «задовільно». Схема переведення балів у підсумкову оцінку наведена в Таблиці 2.

Орієнтовний перелік питань для підсумкового контролю

1. Міжнародна економіка: предмет та завдання курсу.
2. Міжнародна економічна система: сутність та структура.
3. Міжнародна економічна діяльність.
4. Міжнародні економічні відносини та основні їх форми.
5. Рівні міжнародних економічних відносин.
6. Основні суб'єкти міжнародних економічних відносин.
7. Принципи взаємодії суб'єктів міжнародної економіки.
8. Методологія та методика аналізу і оцінки середовища міжнародної економічної діяльності.
9. Основні етапи формування світового господарства: світовий ринок, світове господарство, міжнародна економіка.
10. Періоди формування, передумови, сутність і характерні ознаки міжнародної економіки формування міжнародної економічної системи.
11. Якісний і кількісний аспекти розвитку світового господарства і міжнародної економіки.
12. Основні суб'єкти міжнародної економічної системи.
13. Групування країн світу в системі світового господарства та показники рівня економічного розвитку.
14. Інтернаціоналізація виробництва: сутність та етапи.
15. Історія процесу економічної інтернаціоналізації.
16. Міжнародна спеціалізація виробництва: сутність, напрями, основні риси й сучасні можливості.
17. Міжнародний поділ праці: форми, типи, види, основні фактори розвитку та показники.
18. Міжнародна кооперація виробництва: сутність та сучасні форми.
19. Теоретичні концепції міжнародної економічної інтеграції.
20. Форми та етапи розвитку міжнародної інтеграції.
21. Ефекти міжнародної інтеграції.
22. Сучасні тенденції розвитку міжнародних інтеграційних процесів.
23. Глобалізація як закономірний процес розвитку світової економіки.

24. Теорія глобалізації економіки.
25. Суперечності глобалізації, її моделі та соціально-економічні наслідки.
26. Вплив глобалізації на конкурентоспроможність та безпеку національних економік.
26. Сутність і проблеми інституційно-організаційного впорядкування глобальної економіки.
27. Трансформація ролі та функцій держави в глобальній економіці.
28. Сутність, передумови та форми міжнародної координації економічної політики.
29. Суть, види та показники світової торгівлі.
30. Динаміка та тенденції світової зовнішньої торгівлі.
31. Типи зовнішньоторговельної політики держав.
32. Економічні наслідки протекціоністської політики.
33. Державне регулювання міжнародної торгівлі.
34. Митно-тарифні інструменти регулювання міжнародної торгівлі.
35. Нетарифні інструменти регулювання міжнародної торгівлі.
36. Особливості міжнародної торгівлі послугами.
37. Способи здійснення міжнародних операцій у сфері послуг.
38. Плюси та мінуси розвитку сфери послуг.
39. Сутність, причини і форми міжнародного руху капіталу
40. Сучасні тенденції та наслідки міжнародного руху капіталу. Роль ТНК в міжнародному русі капіталу.
41. Прямі іноземні інвестиції.
42. Міжнародні портфельні інвестиції.
43. Міжнародний ринок та рух позикового капіталу.
44. Державне і міждержавне регулювання руху капіталу.
45. Стан та проблеми іноземного інвестування в Україні.
46. Поняття валюти та її види. Резервні валюти.
47. Валютний курс. Режим та фактори, що впливають на валютний курс.
48. Валютний паритет. Конвертування валют та його види.
49. Сутність, структура та функції світового валютного ринку.
50. Валютні операції та їх основні види. Основні центри торгівлі валютою.
51. Міжнародні валютно-фінансові організації та їх роль.
52. Світова валютна система. Еволюція світової валютної системи.
53. Регіональні валютні системи. Європейська валютна система.
54. Сутність, типи, види та умови здійснення міжнародних розрахунків.
55. Форми міжнародних розрахунків та їх порівняльна характеристика.
56. Платіжний баланс: структура та методологія складання.
57. Ключові фактори впливу на платіжний баланс, інструменти та механізми регулювання макроекономічної рівноваги.
58. Платіжний баланс України: стан, структура та динаміка розвитку

59. Суть та особливості науково-технічних відносин: форми, масштаби і структура. Зміст і форми міжнародного трансферту технологій.

60. Експорт наукомісткої і високотехнологічної продукції:

61. Міжнародний обмін ліцензіями, «ноу-хау». Міжнародна торгівля об'єктами інтелектуальної власності

62. Інжинірингові послуги в міжнародних економічних відносинах.

Інформаційні ринки.

63. Основні форми розвитку міжнародної науково-технічної кооперації:

64. Міжнародний технологічний обмін.

65. Поняття міжнародної трудової міграції. Зміни характеру трудової міграції в сучасних умовах: причини, обсяги та особливості сучасних переміщень робочої сили.

66. Сучасні концепції міжнародної трудової міграції.

67. Основні види і форми міжнародної міграції робочої сили.

68. Основні світові ринки і експортери робочої сили. Міжнародні центри тяжіння робочої сили.

69. Наслідки переміщення робочої сили: позитивні та негативні. Проблеми міждержавного розподілу трудових ресурсів

70. Роль і місце міжнародних організацій у регулюванні світового ринку праці.

71. Світова енергетика.

72. Гірничодобувна і лісова галузі промисловості в світі.

73. Загальні тенденції розвитку обробних галузей промисловості в світі.

Машинобудування.

74. Хімічна і легка промисловість: провідні світові центри.

75. Загальні тенденції розвитку сільського господарства в сучасному світі.

76. Транспорт світу.

77. Поняття і класифікація міжнародних організацій.

78. Організація Азіатсько-Тихоокеанського економічного співробітництва (АТЕС): історія створення, структура, економічне співробітництво, військово-політичне співробітництво.

79. Асоціація Націй Південно-Східної Азії (АСЕАН).

80. Латиноамериканська зона вільної торгівлі: Карибське співтовариство (CARICOM), Андская група.

81. Загальний ринок країн Південного конусу (MERCOSUR).

82. Північноамериканська угода про вільну торгівлю (NAFTA).

83. Організація Африканської Єдності і Африканський Союз.

84. Загальний ринок для Східної і Південної Африки.

85. Організація Ісламського співробітництва.

86. Організація країн - експортерів нафти (ОПЕК).

87. Рада Європи.

88. Спільнота португаломовних країн (КПЛП).

89. Співдружність (британська).
84. Міжнародна франкомовна організація (Франкофонія)
85. Організація Чорноморського економічного співробітництва (BSEC).
86. Особливості інтеграційних процесів в країнах Європи.
87. Особливості інтеграційних процесів у Азії.
88. Особливості розвитку економічної інтеграції в Північній Америці.
89. Розвиток регіональних і субрегіональних інтеграційних формувань у Латинській Америці.
90. Особливості інтеграційних процесів у Африці.
91. Роль ООН та інших багатонаціональних інститутів у розвитку загальносвітової економічної інтеграції.
92. Міжнародна спеціалізація виробництва та міжнародна виробнича кооперація.
93. Регулювання міжнародного інвестування.
94. Регулювання міжнародного технологічного обміну
95. Міжнародне регулювання міграційних процесів. Міграційна політика в країнах ЄС та світу.
96. Регулювання валютно-кредитної політики країн світу.
97. Регулювання зовнішньої заборгованості країн.
98. Характеристика основних футурологічних концепцій світового господарства.
99. Прогнози розвитку світового господарства та руху основних видів ресурсів. Основні варіанти і сценарії світового економічного розвитку.
100. Економіко-математичне моделювання світогосподарських процесів.
101. Методологія і методика економіко-математичного моделювання різних підсистем міжнародної економіки (торгової, валютно-фінансової, кредитної та ін.).
102. Аналіз існуючих моделей світового господарства.

Правила курсу та політика академічної доброчесності

Запізнення на лекцію не припустимі, викладач залишає за собою право не допустити до заняття курсанта (студента), що порушує дисципліну або запізнюється. Поважайте працю викладача, ваших товаришів по навчанню та себе – дотримуйтеся дисципліни під час освітнього процесу. Ці ж самі правила поведінки поширюються й на інші форми занять (семінари, практичні). Політика виправдання через відсутність: виправдовувати відсутності або запізнення тільки в разі невідкладної медичної допомоги, виснажливої хвороби, сімейної ситуації або участі в санкціонованих заходах Академії. Мені потрібна документація або альтернативна форма перевірки. Слухач має виправдати відсутність. Я буду вважати, що пропуск є без поважної причини, допоки не

буде представлено доказ зворотного. Визначення «виправдано» виноситься на розсуд викладача.

Заборонено здавати індивідуальні роботи із запізненням. Ви несете відповідальність за те, щоб ваша робота була завершена і готова здатися до кінця заняття в день її виконання.

Прослуховуючи цей курс, Ви погоджуєтесь дотримуватися положень принципів академічної доброчесності й усвідомлюєте усю відповідальність за плагіат (привласнення авторства на чужий твір, а також використання у своїх працях чужого твору без посилання на автора). Плагіат особливо огидний і призведе до негайної негативної оцінки дисципліни. Для кращого розуміння, що є плагіатом рекомендую ознайомитися з матеріалом http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2013/Methodichka-plagiat.pdf

Під час екзамену не повинно бути жодних розмов або спілкування. Будь-яка розмова або користування електронним пристроєм буде інтерпретуватися як шахрайство і призведе до незадовільної оцінки за екзамен чи тест. Обмін інформацією з іншими особами в аудиторії під час тестування або екзамену, є академічною нечесністю, і всі залучені сторони будуть покарані. Хоча робота в групах над відповідними документами або домашніми завданнями не заборонена, робота, яку виконує слухач, повинна бути продуктом цього слухача і демонструвати його унікальний внесок. Видавати чужу роботу за свою – форма академічної недоброчесності.

Аудиторний етикет: під час занять зовнішній світ перестає існувати. Використання мобільних телефонів або інших пристроїв зв'язку під час лекції категорично забороняється, адже є проявом неповаги до викладача і аудиторії. А це означає, що після початку заняття мобільні телефони та інші гаджети мають бути вимкнені. Недотримання цієї політики може бути основою для зниження вашої оцінки. Виключенням є випадки звернення до ноутбуків та планшетів для заміток й користування ними припустиме лише під час семінарських занять за вказівкою чи дозволом викладача. Якщо ви не хочете бути в аудиторії, залишайтеся в казармі чи вдома, якщо ви приходите, я очікую вашої повної уваги та максимальної включеності у навчання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

підручники та навчально-методичні посібники

- 1) Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: підручник. Київ, Знання, 2004. 409 с.
- 2) Горбач Л.М., Плотніков О. В. Міжнародні економічні відносини: підручник. Київ, Кондор, 2005. 266 с.
- 3) Дахно І.І. Зовнішньоекономічна діяльність : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ, Центр учбової літератури, 2018. 355 с.

- 4) Дахно І. І. Історія країн світу. Довідник. Київ, Центр навч. л-ри, 2007. 816 с.
- 5) Дахно І.І. Міжнародна економіка: навч. посіб. Київ, МАУП, 2006. 248 с.
- 6) Дахно І.І., Бовтрук Ю.А. Міжнародна економіка: Навч. посіб. Київ, МАУП, 2012. 216 с.
- 7) Дахно І.І., Тимофеев С. М. Країни світу: енциклопед. довід. Київ, МАПА, 2015. 608 с.
- 8) Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Ржепішевський К.І. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: навч. посіб. Київ, Центр навч. л-ри, 2014. 676 с.
- 9) Козик В.В., Панкова Л.А. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. 9-те вид., стер. Київ, Знання, 2013. 469 с.
- 10) Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: навч. посібник / Т.В. Шталь [та ін.]. Харків, Вид-во «Форт», 2015. 364 с.
- 11) Міжнародна економіка: термінологічний словник / А.О. Старостіна, О.Л. Канищенко, О.Ю. Кузьома та ін. / За заг. ред. А.О. Старостіної. Київ, НВП «Інтерсервіс», 2017. 250 с.
- 12) Міжнародні економічні відносини: підручник / За ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль. Харків, ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 602 с.
- 13) Міжнародні економічні відносини : підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. Київ, Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 612 с.
- 14) Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: навч. посібник / Т.О. Зінчук, О.Д. Ковальчук, Н.М. Куцмус [та ін]; за ред. Т.О. Зінчук Київ, Центр учб. літ-ри. 2017. 512 с.
- 15) Міжнародні економічні відносини: навч. посібник. Одеса, ТОВ «ПЛУТОН», 2016. 352 с.
- 16) Моделювання міжнародних відносин: навч. посібник / За ред. Р.В. Вовк. Київ, Знання, 2012. 246 с.
- 17) Міжнародна економіка: підручник / За ред. В. М. Тарасевича. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 224 с.
- 18) Міжнародна торгівля: підручник / За ред. Ю.Г. Козака та ін. Вид. 5-те, перероб. та доп. Київ – Катовице – Краків, Центр учб. літ-ри, 2015. 272 с.
- 19) Одягайло Б.М. Міжнародна економіка: навч. посіб. Київ, Знання, 2016. 407 с.
- 20) Рожкова Т.С. Міжнародна торгівля: підручник. Київськ.міжнар. ун-т, Ін-т міжнар. відносин, Київ, КиМУ. 2015. 665 с.
- 21) Передрій О. С. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. Київ, Центр навч. л-ри, 2016. 247 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

- 1) Офіційний сайт Верховної Ради України <http://www.ac-rada.gov.ua>

- 2) Офіційний сайт Рахункової палати України <http://www.ac-rada.gov.ua>
- 3) Офіційний сайт Державної митної служби <http://www.customs.gov.ua>
- 4) Офіційний сайт Кабінету Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua>
- 5) Офіційний сайт Міністерства фінансів України <http://www.mfu.gov.ua>
- 6) Офіційний сайт Національного банку України <http://www.nbu.gov.ua>
- 7) Офіційний сайт Державної податкової адміністрації <http://www.sta.gov.ua>
- 8) Офіційний сайт Державного комітету статистики України <http://www.stat.gov.ua>
- 9) Офіційний сайт Державного казначейства України <http://www.treasury.gov.ua>
- 10) Офіційний веб-сайт Державної служби експортного контролю України <http://www.dsecu.gov.ua>
- 11) Офіційний веб-сайт Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. URL: <http://me.kmu.gov.ua>
- 12) Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>
- 13) Звіт Світового Економічного Форуму (The world Economic Forum Report) <http://www.weforum.org>
- 14) Офіційний сайт Європейського Союзу URL: <http://www.europa.eu.int>
- 15) Офіційний сайт ЮНКТАД URL: <http://www.unctad.org>
- 16) Офіційний сайт СОТ. URL: <http://www.wto.org>
- 17) Офіційний сайт Світового центру даних з геоінформатики та сталого розвитку. URL: <http://wdc.org.ua/uk/sustainabledevelopment/publications>
- 18) Офіційна сторінка статистичної бази ООН. URL: <http://www.trademap.org>
- 19) Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень URL: <http://www.niss.gov.ua>
- 20) Світовий інвестиційний звіт (World Investment Report). URL: <http://www.unctad.org/wir>